

Reggeli Ujság

Noviszád, 1940 áprils 11, csüförtök

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

21. évfolyam 100. szám

Tovább tart a német és angol flotta nagy csatája

A norvég kormány nem tárgyal a békéről — Megerősílik a Bremen elsüllyesztésének hírént — Göring lapjának intelme a semlegesekhez

A szövetségesek expedíciós serege 600 repülőgéppel utban Norvégia felé

Londonból jelentik az Avala: A szerda reggeli angol lapok első kiadásáikban nagy címek alatt jelentik, hogy a szövetségesek és a né-

— A szövetségesek expedíciós hadteste 600 repülőgéppel együtt utban van Norvégia felé. Eddig már öt német hadihajót süllyesztettek el, köztük a Gneisenau cirkálót, amely az osloji öbölben, a norvég partvédő ütegek tüzeinek esett áldozatul.

A BERGENI ÜTKÖZET

Az angol légügyi minisztérium jelentést adott ki a brit légi erő Bergen ellen intézett támadásáról. A közlemény szerint az angol gépek több német hajót megrongáltak. A német távirati iroda ezzel kapcsolatban részletes cáfolatot adott ki, amely utal arra, hogy a támadási kísérlet megtörtént ugyan, de az angol gépek bombái a vízbe és a puszta földre hullottak és semmiféle katonai célpontot sem találtak el. A sikeres német védekezés során több angol gépet találat ért és kétségtelen, hogy nem mindegyik tért vissza állomáshelyére.

BEFEJEZŐDÖTT OSLO MEGSZÁLLÁSA

A svéd távirati iroda jelenti, hogy Oslo német megszállása kedden délután két óra körül befejeződött. A német légi erő a megszállásban igen nagy szerepet játszott. A svéd lapok értesülése szerint a trondheimi iskolákban körülbelül 1200 német katonát szállásoltak el. A katonák felszerelése arra mutat, hogy hosszabb tartózkodásra rendezkedtek be.

ELŐKERÜLNEK A REJTETT FEGYVEREK

Rómából jelentik: A Popolo di Roma stockholmi tudósítója szerint Narvik, Bergen és a többi norvég kikötő elfoglalásáról ezeket jelenti:

A kikötők megszállását a német tengerészet tisztjei és legénysége hajította végre, akik a német ércszállító hajókon teljesítették szolgálatot. Az angol-francia aknarakás következtében parancsot kapnak, hogy azonnal nyomuljanak be előre meghatározott kikötőkbe. Kedd reggel a német tengerészek — a német hajóhad legfelső parancsnokságának rádióparancsára — felvették a német tengerészek egyenruháját és elővették a hajók

metek tengeri és légi hadereje között 400 mérföldnyire a norvég partoktól nagy csata folyik. A Daily Express a következőket írja:

aljában rejtvegetett fegyvereket, amelyekkel azután sikerült megtörniök a gyenge ellenállást.

MEGTORPEDÓZOTT NORVÉG HAJÓK

A Reuter-iroda malmöi jelentése szerint a németek Narvik elfoglalásakor megtorpedóztak két, egyenként 4000 tonnás norvég hajót.

LONDON BEISMERI A NARVIKI VISSZAVONULÁST

Londonból jelentik: Mint az angol tengernagyi hivatal közli, angol torpedórombolók szerdán hajnalban Narviknál megtámadták az ellenséges erőket és ez alkalommal erős ellenállásba ütköztek. A Hunter 1500 tonnás torpedónaszád és a Hardy hadihajó esélyedt. A többi hajó visszavonult. Az áldozatok számáról részletek még nem ismeretesek, de a teljes névjegyzéket nyomban nyilvánosságra hozzák, mihelyt lehetséges. Az ellenség veszteségeit még nem ismerik véglegesen.

Norvégia nyugati partjai közelében egy angol buvárnaszád szerdára virradó éjszaka megtorpedózott egy német cirkálót. Azt hiszik, hogy a cirkáló elsüllyedt.

A NORVÉG KORMÁNY NEM MONDOTT LE

Rómából jelentik: A Messaggero értesülése szerint a stockholmi rádió azt közölte, hogy a Hamarba menekült norvég kormány a leg-határozottabban cáfolta lemondásának hírént és azt, hogy átadta volna helyét az Osloban alakult nemzeti szocialista kormánynak.

A HÁBORU KTERJESZTÉSE ELLEN

A Deutsche Allgemeine Zeitung ezeket írja: Németország beavatkozott és letörte a brit ököljogot. Németországnak az az erős elhatározása, hogy száz százalékig viszonozza a nyugati hatalmak háborúját, tökéletesen biztosíthatja

az európai népeket, hogy Németország nem ellenük, hanem értük s viseli a hősi harcot Anglia és Franciaország ellen.

A Völkischer Beobachter ezeket írja: Németországnak feltétlen joga és szent kötelessége volt, hogy meghússa a Skandinávia ellen tervezett angol támadást. Ezzel nemcsak a küzdő birodalom tervezett o'dalbatámasztását hátrította el, hanem egyuttal biztosítja az északi államok szabadságát, füg-

getlenségét és önállóságát. Németország védereje nem olcsó babérokat keres északon. Nem viselünk háborút kis rokonnépek ellen, melyekkel évszázadok óta békében élünk, a német nép azonban elszánta magát arra, hogy megmenti Északot az angolok tervezte háboru szenvedéseitől. A háboru kiterjesztésének politikáját — bárhol jelentkezett is — a birodalom megsemmisíti. Ezt senki se felejtse el többé.

Norvégia nem tárgyal a békéről

Helsinki-ből jelentik: Nygaardsvolu norvég minisztereinek a helsinki rádióban nyilatkozatot olvasolt fel, amelyben közli, hogy a norvég parlament a háboru folytatását határozta el. A finn kormány előbb a lahti, majd a helsinki rádióállomást a norvég kormány rendelkezésére bocsátotta hivatalos közlések céljából, miután az osloji rádióállomás német kézen van.

Ugyanez a jelentés megcáfolja azt a hírt, hogy a norvég parlament bizottságot küldött volna ki a németekkel való béketárgyalások céljából. A Hamarba menekült norvég kormány kijelenti, hogy a németek Osloban bábukormányt ül'tettek hivatalba, ez a kormány nem képviseli Norvégiát, csupán azt bizonyítja, hogy a németek — ellentétben azzal az ígéretükkel, hogy tiszteletben tartják Norvégia felfüggetlenségét — beavatkoztak a norvég politikai életbe.

A NAGY TENGERI ÜTKÖZET

Londoni jelentés szerint a norvég partok hosszában, több mint 700 kilométeres arcvonalon folyik a nagy tengeri csata az angol és a német hajóhad között. Illetékes angol helyen közli, hogy az angol flotta, mialatt akciója folyik, nem ad ki közléseket, rövidesen azonban mód lesz arra, hogy az események minden részletére kiterjedő beszámolót közöljenek a nyilvánossággal.

A Daily Express megerősíti a Bremen elsüllyesztésének hírént. Az óceánjáró hajót a németek csapatszállításra használták fel.

NÉMET ULTIMÁTUM SVÉDORSZÁGNAK?

Newyorkból jelentik: Egy amerikai távirati ügynökség híre szerint Németország ultimátumszerű jegyzéket küldött Stockholmba. A jegyzék azt követeli, hogy Svédország kérje német fegyveres védelem alá való helyezését.

A NORVÉG HADERŐ KÉSZEN ALL A HARCRA

Londoni jelentés szerint a norvég haderő az Oslo és Hamar közötti védelmi vonalon felsorakozott, hogy felvegye a harcot a német haderővel. Osloban teljes a

nyugalom. A város uccáin német őrjáratok cirkálnak.

GÖRING LAPJA A SEMLEGESEKHEZ

Berlinből jelentik: Az Essener Nationalzeitung intelmet intéz a többi semleges államhoz. A cikk szerint a többi semleges állam most még jobban gondolja meg azt, vajjon helyesen cselekszik-e, ha enged az angol követeléseknek és eltér szigorú semlegességétől.

GAFENCU RÓMABA UTAZOTT

Rómából jelentik: A Messaggero bukaresti értesülése szerint Gafencu szerdán reggel Rómába utazott. Bukaresti diplomáciai körök szerint váratlan utazása összefüggésben van a skandináviai eseményekkel és azok várható balkáni kihatásaival.

A BELGA MINISZTERTANÁCS HATÁROZATA

Brüsszelből jelentik: A belga minisztertanács üléséről a következő hivatalos jelentést adták ki:

A minisztertanács meghallgatta a külügyminiszternek a külpolitikai helyzetéről szóló beszámolóját. A kormány egyhangulag elhatározta, hogy kitart az európai háboru kitörése óta követett függetlenségi és semlegességi politikája mellett.

A noviszádi városi képviselőtestület a felelősség kérdésével foglalkozott

Dr. Petrovics Milos városelnök ismertette az árvédelmi társulat előterjesztését a noviszádi védőgátak kiépítésére — Miért nem kapott kölcsönt a város az állami Jelzálogbanktól?

Három millió dinárt szavaztak meg az árvízkatasztrófával kapcsolatos kiadások fedezésére

Juliusban újabb árvíz fenyegeti a városi

Noviszád város képviselőtestülete dr. Petrovics Milos városelnök vezetése alatt közgyűlést tartott, amelyen az árvízkatasztrófa kérdésével foglalkoztak.

A közgyűlésen dr. Mátics Milán ügyvéd kérte a városelnököt, ismertesse az árvíz kérdésével kapcsolatos kérdéseket, elsősorban pedig azokat, amelyek a felelősséggel állanak összefüggésben.

A városelnök ezután részletesen ismertette nemcsak a mostani árvízkatasztrófát, hanem előzményeit is. Hangoztatta, hogy reá és a mostani képviselőtestületre akarják egyesek hátrítani a felelősséget. Nem tér ki a felelősség kivizsgálása elől, de szükségesnek tartja a nyilvánossággal közölni azt, amit a szomorú katasztrófa előzményeiből mindenkinek tudnia kell.

A noviszádi ármentesítő szövetkezet — kezdte ismertetését a városelnök — még 1936 december 17-én javaslatot küldött a város vezetőségéhez arrafelé, hogy az alsó töltés elkészítése után még 17,5 millió dinárra van szüksége az ármentesített terület belvizeinek levezetését biztosító berendezésekre, a csatorna gátjainak kiépítésére és megerősítésére, tovább a felsőtöltés kiépítésére és a várost Futak felől védő töltés teljes felépítésére.

A felső töltés részére mindössze két és fél millió dinárt kért az ármentesítő társulat. Ezenkívül az ezzel kapcsolatos legsürgősebb munkára ugyanennyi pénz kellett, úgy, hogy összesen ötmillió dinár kölcsönre lett volna szüksége az ármentesítő szövetkezetnek, hogy kiépítse a város lakott területeit védő töltést.

Tekintve azonban, hogy az ármentesítő társulat nem juthatott kölcsönhöz, arra kérte a várost, vegye fel a város a kölcsönt és adjon át az ármentesítő társulatnak.

A város lakott területeinek védelmére tehát ötmillió dinár kölcsön kellett volna és így kiépíthették volna a felsőtöltést is.

A város műszaki ügyosztálya átvizsgálta az ármentesítő társulat javaslatát és úgy találta, hogy minden tekintetben a város érdekeit szolgálja, ezért az 1937 március 4-én megtartott gazdasági bizottsági ülésen, amelyen Petrovics Milos, akkor még alelnök elnököl, elfogadták az ármentesítő társulat javaslatát és úgy határoztak, hogy elfogadásra terjesztik a közgyűlés elé.

Az 1937 március 10-én megtartott városi közgyűlés el is határozta, hogy az állami jelzálog banknál ötmillió dináros kölcsönt vesz fel, hogy az ármentesítő szövetkezetnek

juttassa, amely ebből az összegből kiépítheti a város lakott területét védő töltéseket.

Időközben azonban az akkori városelnök, dr. Ilics Bránkó tárgyalásokat kezdett Gyurisics Vojinnal az állami jelzálog bank igazgatójával és először husz, majd negyven, végül pedig százhuszmillió dináros kölcsön felvételéről tárgyalt.

Dr. Ilics Bránó városelnök szabadságának ideje alatt háromtagú bizottság utazott Beogradba, felkeresték Gyurisics Vojint, az állami jelzálog bank igazgatóját, aki azt kérdezte tőlük, komolyan akarnak-e kölcsönt és ha igen, határozzák meg, mennyi az az összeg, ami kell és közölik azt is, hogy mire akarják fordítani.

Ekkor közölték vele, hogy a városnak a legfontosabb beruházások eszközzésére ötven millió dinárra lenne szüksége, amiből ötmilliót ármentesítésre fordítanának.

Gyurisics igazgató kijelentette, hogy a Jelzálogbanknak van pénze, de kölcsönt csak úgy szavazhat meg, ha először bemutatják a terveket, amelyek végrehajtására a kölcsönt felhasználják és beadják az illetékes minisztérium engedélyét is, hogy a város a kölcsönt felveheti. Mindezt közölték dr. Ilics Bránó akkori városelnökkel, aki azonban nem szerezte be a szükséges adatokat, nem küldte el a Jelzálogbanknak és így az nem is folyósíthatta a kölcsönt.

Eppen ezért kell visszautasítania a volt városelnök nyilatkozatát, mely szerint utódai nem tettek semmit az ármentesítés érdekében. Le kell szögezni azt is, hogy az állami Jelzálogbank sohasem közölte a várossal hivatalosan, hogy huszmillió dinárt akar neki kölcsön adni.

Dr. Ilics Bránó nem kért engedélyt a kormánytól, hogy kölcsönt vegyen fel a Jelzálogbanktól.

Míg a város kölcsönügye húzódott, az alatt a bánság 250 millió dináros kölcsönt kapott a banktól, amely ekkor közölte a várossal, hogy jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy még Noviszád városának is adjon kölcsönt.

Petrovics Milos városelnök igyekezett magas összeköttetések igénybevételével is odahatni, hogy a város kölcsönt kapjon, az állami Jelzálogbank azonban nem adhatott, mert nem volt erre pénze. Őt és a város mai vezetőségét tehát nem lehet felelőssé tenni, hogy nem építették ki a védőtöltéseket.

Ezután a mostani katasztrófa tért át a városelnök. Hangoztatta, hogy a mentési munkálatokat Mirkov főmérnök vezette a városi mérnökök és tehnikusok segítségével, akik emberfeletti munkát végeztek. A víz nem is a noviszádi töltésen keresztül zudult a telepre, hanem hátúról, ahonnan nem is várták. Futak felől jött és így pusztította el a városnak ezt a részét.

— Azt hiszem, nem méltó intelligens emberekhez — folytatta dr. Petrovics Milos városelnök, — hogy politikai kérdést csináljanak a felelősségből. Aki felelős, az feleljen. Én magam is azt követelem, hogy a felelősség kérdését tisztázzák. Most azonban elsősorban azokra a szerencsétlenekre kell gondolni, akik otthontalanná váltak. Ebben a káoszban igyekeztünk mindent megtenni, amit lehet. Az iskolákat megnyitattuk a szerencsétlenek elhelyezésére, megkezdjük élelmezésüket is. Ezt tovább folytatjuk a Vöröskereszttel és a társadalmi és jótékony egyesületekkel közösen.

Gondoskodni kell azonban az árvízkatasztrófával kapcsolatos kiadások fedezéséről is. Óriási összegbe került ez. Az e célra



Ruhája
ujj-
születik
ha az
ETILEN
cég tisztítja

Noviszád, Kralja Petra II. ucca 4.
Vidékieknek asnap!

felhasználható 800.000 dinárt igénybevéttük, de feltétlenül szükséges, hogy a városi törzsvagyomból hárommillió dináros kölcsönt vegyünk fel, hogy minden kötelezettségünknek eleget tehesünk.

Nem akarok most mást kiemelni, csak azt, hogy 60.000—70.000 zsákot kellett összevásárolnunk homok zsákok céljaira, ezenkívül sok deszka, faanyag és más minden kellett, eltekintve a közmunkára kötelezettek fizetésétől, ami szintén hatalmas összeget jelent.

Ugyanakkor azonban az állami Jelzálogbanktól 6—8 millió dináros sürgős kölcsönt kell felvennünk, mert Juliusban újabb árvíz fenyeget bennünket és nem szabad megengedni, hogy még egy ilyen katasztrófa szakadjon a városra.

Beszéde befejezéseként megegyezett: kiemelte a városelnök, hogy ne bírálgassanak az arra illetéketlenek, de a felelősséget tisztázni kell és aki bűnös, az feleljen.

Az elnök szavai után dr. Mátics Milán ügyvéd kérdezte, igaz-e az, hogy a város és a bánság, valamint a vasut között nem volt meg a szükséges összhang, amely kívánatos lett volna.

Dr. Petrovics Milos városelnök válaszában kijelentette, hogy a város részéről idejében értesítették a vasutat a fenyegető veszélyről, de

a vasut nem tett semmit. Így még a vasuti hidnál levő töltést is a városnak kellett védeni és erősíteni, mert a víz elmosással fenyegette. Értesítette a város a vasutat arról is, hogy a szombori töltés veszélyben van, de ennek védelmére sem tett semmit a vasut, pedig megerősítése elejét vette volna a katasztrófa kiterjedésének. A bánságra vonatkozóan nem kívánt részletesen nyilatkozni a városelnök.

Dr. Ivancsics Milán felszólította a várost, folytassa tovább szociális tevékenységét és dolgozzon ki tervet, amely lehetővé teszi, hogy a szegények visszatérjenek házaikba. A felelősség kérdésének kivizsgálására bizottság kiküldését javasolja.

Dr. Kecs Lajos javasolja bizottság kiküldését a felelősség kérdésének tisztázására. Hangoztatja, hogy most már nem annyira a felelősség izgatja az embereket, mint az, hogyan térhetnek vissza otthonukba. Ez most a legfontosabb, erre kell a városnak a főszínt helyezni.

A közgyűlés ezután megszavazta a három millió dináros kölcsönt.

APOLLÓ MOZI - Noviszád

Mától kezdve bemutatásra kerül Hunyadi Sándor vigjátéka filmen, a

Lovagias ügy

teli vidám jelenetekkel és bonyodalmakkal, melyek a nézőt könnyekig megkacagtatják.

A főszerepekben a magyar vigjáték válogatott sztárjai:
Perczel, Ráday, Kabos, Gombaszögi, Sziklay, Gózon, Mály és Salamo

Német-svéd jegyzékváltás

Svédország nem tesz olyan intézkedést, amely viszályba sodorhatná Németországgal – Egész Délnorvégia német kézen van – A szövetségesek nem akarnak betörni Belgiumba és Hollandiába

Az Északi Tengeren három helyen folyik a harc a német és angol hajóhad között

A Reuter-iroda stockholmi jelentése szerint a norvég parlament háromtagú bizottságot küldött ki, hogy kezdjen tárgyalásokat Németországgal. Ezt a hírt a norvég távirati iroda szerda reggeli jelentése is megerősítette. A norvég közlés szerint Norvégia hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni Németországgal. A norvég jelentés többek között ezeket tartalmazza:

A norvég parlament szerdára virradó éjszaka a kormány jelenlegi székhelyén ülést tartott. A parlament elfogadta a kormánynak azt a javaslatát, hogy háromtagú bizottságot küldjenek ki, azaz a céllal, hogy a német hatóságokkal tárgyaljon a megegyezés-

ről, a miniszterelnök által kidolgozott célkitűzéseknek megfelelően. Hambro, a képviselőház elnöke kijelentette, hogy a kormány felhatalmazást kért a képviselőháztól három államminiszter kinevezésére és a parlament normális összehívásáig szükséges intézkedések megtételére. Hozzátette, hogy a parlamentet nem lehet feloszlítani, de szükség volt arra, hogy több tagját kijelöljék, akik gyorsan összeülhetnek tanácskozással a kormánnyal. A parlament a munkáspárt, a konzervatív párt, a szabadelvű párt és az agrárpárt két-két tagját jelölte ki erre a célra.

Német-svéd jegyzékváltás

A német kormány Svédországnak emlékiratot nyújtott át, amelyben bizonyos kéréseket és kérdéseket tesz fel. A svéd külügyminiszter a német jegyzékre kedd este nyújtotta át kormánya válaszát. A válasziról a svéd országgyűlés esti titkos ülésén vitatták meg. A miniszterelnök ismertette a helyzetet és hangoztatta, hogy a svéd válaszban körvonalazott politika az egyetlen lehetséges út arra, hogy Svédországot távollétrák a viszálytól. A stockholmi német követnek átadott jegyzékben a svéd kormány kijelenti, hogy továbbra is ragaszkodik szándékához szigorú semlegességi politikájához és nem akar semmiféle olyan lépést tenni, amely a dániai és norvégiai német intézkedések ellen irányul. A svéd jegyzék hangsúlyozza, hogy a kormány semmiféle olyan óvintézkedést sem tesz, amely a német és a svéd kormány között viszályra adhatna okot.

A svéd rádió kedden a késő esti órákban erőteljesen megcáfolta azokat a híreszteléseket, mintha a svéd kikötők előtt aknákat helyeztek volna el. A rádió közölte, hogy Stockholm lakossága a nehéz helyzetben is megőrizte teljes nyugalmát.

IZLANDOT ÉS GRÖNLANDOT IS MEGSZÁLLJÁK?

A Reuter-iroda jelentése szerint a dán király kiáltványban tiltakozott Dánia megszállása ellen és felszólította a lakosságot, hogy őrizze meg nyugalmát. A tudósító ér-

Német jelentés a norvég kikötők megszállásáról

Berlinből jelentí az Avala: Mint a német véderő főparancsnoksága közli, kedd estig Norvégia valamennyi hadászati fontos pontja német kézre került. Narvik, Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansund és Oslo városokat különösen erős csapatok szállták meg. A kifejtett ellenállást, különösen Oslóban és Kristiansundban a német csapatok megtörték.

A Messagero oslói jelentése szerint már egész Délnorvégia német kézen van. A norvég repülőtereket többszáz német repülőgép szállta meg. Osló jelenleg teljesen el van vágva Norvégia többi részétől.

tesülése szerint a dán területek megszállását valószínűen úgy értelmezik, hogy beleértik Izlandot és a grönlandi dán területeket is. Stauning dán miniszterelnök kedd este az országgyűléshez üzenetet intézett. Kijelentette, hogy Dániának egyetlen vágya a béke. Közölte azután, hogy tárgyalások vannak folyamatban szélesebb körökre kiterjedő kormány megalkotásáról. Ehhez már valamennyi párt hozzájárult.

A NÉMETEK BÓNOKKAL FIZETNEK DÁNIÁBAN

Kopenhágából jelentí az Avala. A kopenhágai rádió kedd este közölte, hogy a Dániába benyomult német csapatok pénz helyett törvényes fizetési eszközként birodalmi hitelbónokkal fizetik dániai vásárlásaikat.

A beváltási árfolyamot úgy állapították meg, hogy egy birodalmi márka egyenlő két dán koronával. A lakosság nem köteles a német katonáktól a német pénzt elfogadni. A német katonaság utasítást kapott, hogy minden vásárlást fizessen meg, de a katonai hatóságok — amennyiben a katonaság szükségletei így kívánják — ételmiszert rekvirálhatnak. Erről elismervényt adnak, amelyet haladéktalanul beváltanak. A rádió bemondója később közölte, hogy a dán lakosság számára korlátozták a petróleum, élelmiszerek és egyéb cikkek fogyasztását.

A dán vasutak legnagyobb részén további intézkedésig szünetel a forgalom.

ELSÜLLYESZTETT NÉMET HADIHAJÓ

Stockholmból jelentí az Avala: Ideérkezett hírek szerint a norvég parti ütegek az oslói öbölben elsüllyesztettek egy norvég hadihajót, amely minden valószínűség szerint cirkáló volt. A keddi reggeli légitámadás során a kljari repülőter teljesen elpusztult. A támadásban mintegy 60 német repülőgép vett részt.

A Reuter-iroda stockholmi jelentése szerint kedden a nyugatvédországi partok mentén megtorpedóz-

Harcok az Északi Tengeren

A német távirati iroda kedden a késő éjszakai órákban a következő jelentést adta ki:

A német légi erő egységei Norvégiából és Dániából felszálltak, hogy támadást intézzenek az angol tengeri haderő ellen. Az Északi Tenger északi részén ellenséges csatahajókat, nehéz és könnyű cirkálókat, valamint torpedórombolókat fedeztek fel. Az eddig érkezett jelentések szerint a német légi támadások a következő eredménnyel jártak: két csatahajót három-három nehézkaliberű bombatalálat ért, két könnyű cirkáló szintén súlyos telitalálatok érték. Egy hajó leállított gépekkel erősen oldalra dőlt, egy másik lángbaborult.

A késő éjszakai órákban érkezett londoni jelentés szerint az angol hajóhad három helyen áll harcban a német hajóhaddal. A tengernagyi hivatal mindaddig nem adott felvilágosítást a harcok lefolyásáról, csupán cáfolta azt a német jelentést, hogy két csatahajót a német repülőgépek bombái megrongáltak, valamint azt is, hogy két cirkálót a bombák eltaláltak. A két cirkáló csak könnyebben sérült meg.

Az angol légügyi minisztérium közölte, hogy a brit légi haderő gépei sorozatos támadásokat indítottak a bergeni fjordban levő német cirkálók ellen és több német hajót megrongáltak.

HIR A BREMEN ELSÜLLYESZTÉSÉRŐL

Londonból jelentí az Avala: Kedden Hollandiába érkezett hírek szerint a Bremen német óceánjárót, fedélzetén 1300 utassal, elsüllyesztették. Ezt a hírt a Reuter-iroda amsterdami jelentése is megerősíti. A Havas-iroda amsterdami jelentése szerint viszont szerda reggel 9 óráig még sehonnán sem erősítették meg a Bremen elsüllyesztésének hírét.

TANÁCSKOZÁSOK BELGIUMBAN ÉS HOLLANDIÁBAN

Belgiumban és Hollandiában sorozatos politikai tanácskozások folynak. Pierlot miniszterelnök egész napon át tanácskozott kormánya tagjaival. Este a belga hadserég vezetői is megbeszélést tartottak. A holland minisztertanács kedd este



Reuma!

Próbálgjon meg 1-2

ASPIRIN

tablettát



Nincs más orvosság „Aspirin” elnevezéssel, csak a „Bayer”-féle Aspirin.

Opt. reg. pod 5 br. 37672 od 22. XII. 1938.

ták az Amazis 7000 tonnás svéd hajót.

összeült. Holland politikai körökben hangoztatják, hogy a szabadságolások felfüggesztéséből arra lehet következtetni, hogy kormánykörökben igen súlyosnak látják a helyzetet. A viszály kiterjedésétől tartanak és attól félnek, hogy Hollandia is veszedelmes helyzetbe kerülhet.

ANGOL CÁFOLAT

Londonból jelentí az Avala: Kedd este Londonban a következő hivatalos közleményt adták ki:

— Német körökben azt állítják, hogy Anglia be akar nyomulni Hollandiába és Belgiumba. A dániai és norvégiai könyörtelen benyomulásokból következik, hogy Németország újabb támadásra készül más semleges országok ellen. Minden olyan állítás, hogy a szövetségesek támadásra készülnek Hollandia vagy Belgium ellen, annyira légből kapott, hogy Németországon kívül senki sem hiheti el.

SÜLYOS CSAPÁS

A SZÖVETSÉGESEKRE

Amsterdamból jelentí a német távirati iroda: Holland politikai körökben azon a véleményen vannak, hogy a német fegyveres erő gyors közbelépése Skandináviában az eddigi legsúlyosabb csapást jelentí a szövetségesekre. A Nieuwe Rotterdamsche Courant azt írja, hogy a nyugati szövetségeseket a legközelebb lepte meg a németek gyorsasága. Az a tény, hogy a németek Stavengert, Trondheimet, Bergent és Narvikot elfoglalták, azt mutatja, hogy az angol hajóhad nem áll hivatalos magaslátán. A Handelsbladet utal arra, hogy a német fegyveres erő olyan lehetőségekkel rendelkezik, amelyekről az ellenségnek és a semlegeseknek sejtelve sincs. (A. A.)

UJ NORVÉG KORMÁNY ALAKULT

Göteborgból jelentí az Avala: Az oslói rádióállomás, amely valószínűleg német ellenőrzés alatt áll, közölte, hogy ugynevezett új nemzeti kormány alakult. A német távirati iroda oslói jelentése szerint az új kormány elnöke Widkun Kvistling, aki egyben a külügyi tárca is betölti.

Uj árviz Noviszádon

**Az Alekszandar-*király* csatorna gátja átszakadt és nyolc ucca víz alá került
Az uccai csatornázás nyílásain tör fel a víz - Az áradás előtört több nagy gyárat
és a víz egész a gázgyártig jutott**

Felrobbantották a kátyi rét gátját

Tegnapra, szerdára virradó éjszaka újabb árviz szakadt Noviszádra. Az Alekszandar király csatorna a város mellett kiöntött és 8 utca vízbe került.

A Dunának az utóbbi napokban bekövetkezett gyors apadása az egész városban nagy megkönnyebülést keltett. Általában azt tartották, hogy már elmúlt a veszély. A kiürített, de szárazon maradt házak lakosai vissza akartak költözni, de a rendőrség ezt nem engedte meg, mivel

a Duna mindaddig nem lesz veszélytelen, amíg legalább egy méterrel nem apad.

Fokozta a báni székváros lakosságának hangulatjavulását az a tény is, hogy az időjárás megjavult. Éppen ezért kedden éjszaka a legnagyobb megdöbbenést keltette az a hír, hogy a csatorna vize betört a városba.

Ejféli tájban

félreverték az Almási-templom, a görögkeleti püspöki templom és a Nikoláj-templom harangjait.

Szírénabugás zavarta fel a város lakóit: Jön az árviz!

Ezuttal a csatorna hozta a veszedelmet, az a csatorna, amely az év nagy részében sekély, posványos vízü, csak most duzzadt meg annyira, hogy az egész várost elnyeléssel fenyegette.

A csatorna mellett fekvő Podbara nevű városrész lakói pánikszereiben menekültek.

Az álmukból felzavart emberek csak életüket és legszükségesebb ruhaneműiket tudták megmenteni.

A víz egy óra alatt előtört a mélyenfekvő utcákat. A következő utcák kerültek víz alá: Filipa Visnyicsa, Koszovszka, Jasa Ignjátovicsa, Prota Pavla Sztamatovicsa, Gyorgya Rajkovicza, Bele Nyive, Tekelijina és Vojvoda Marka Miljanova. Ezek közül az utcák közül néhány még nem épült ki teljesen, azonban így is

legalább kétszázra tehető az ujonnan vízbe került házak száma.

Az újabb áradás színhelyén hamarosan megjelentek a hatóságok képviselői, köztük Vojnovics Teodor rendőrigazgató is. Intézkedtek a mentési munkálatok gyors lefolytatására vonatkozólag. Csendőrséget és katonaságot vezényeltek ki, amelyek hozzáálltak a mentéshez.

A kirendelt hidász-osztag a csatorna gátjának megjavításához fogott. Megállapították, hogy a csatorna gátja a Bele Nyive-utca közelében szakadt át.

A gát az utóbbi napok esőzései következtében annyira meglazult, hogy kedden este már nem bírta ki a csökkent vízállás nyomását sem. A Bele Nyive-utca közelében mintegy tizenöt méteres szélességben átszakadt a gát és a víz nagy erővel zuhogott a közeli utcákra. A ható-

ságok a víz beömlése ellen nem tudtak semmit tenni. Később elrendelték, hogy

a csatornának a kátyi rétre eső gátját robbantsák fel. Ez hajnalban megtörtént és a víz a kátyi rétre is ömlött.

Ennek következtében a csatorna vízállása hamarosan mintegy másfél méterrel csökkent. Az alacsonyabb vízállás lehetővé tette a hidászok részére, hogy megkezdjék a gátszakadás helyrehozását. A gáton támadt rés körül homokzsákokat helyeztek el.

Homokzsákokból körgátat építettek, amely teljesen átfogta a gátszakadás nyílását.

Ezzel a víz ömlését megakadályozták. Eddigre azonban már a környező utcákban hatalmas vízmennyiség gyűlt össze.

A városi mérnöki hivatal szerencsére még a múlt héten gátat építtetett a Marka Miljana utcában.

Felszedte a köveket és úgy építették ki az egy méter magas töltést. Ez a rögtönzött gát akadályozta most meg a víz további folyását. Ha ez a gát nincs, a víz befolyt volna a Háltérre és

az áradás hamarosan előtört volna a Duna-utcát, valamint a törvényszék környékét is.

A Marka Miljana utcai töltés megakadályozta ugyan az áradás terjedését, azonban a víz új utat talált. A csatorna torkolatánál lévő szivattyutelep, amely a városi szennyvizet dobta a Dunába, nem működött. Emiatt a szivattyutelep körül felgyülemlt a víz. Ehhez jött az új áradás is, amely behatolt az utcai csatornázásba.

Ennek következtében a gázgyár környékén egész a Háltérig minden utcai csatornanyílásból megindult a víz. Ezt reggel észrevették és a csatornanyíló-

kat homokzsákokkal vették körül. Azonban a homokzsák-sáncok nem tudták visszatartani a viznek a csatornanyílásokból való kiömlését.

Igy az áradás új veszedelmes forrásokhoz jutott. Ha a csatornában a vízállás emelkedik, akkor a csatornanyílásokból is nagyobb erővel jön elő a víz.

Az Alekszandar király-csatorna vize — mint már említettük — a kétoldali áradás következtében másfél méterrel csökkent. Emiatt a Dunából nagy erővel indult meg a víz a csatornába. A csatorna zsilipjét elzárták és így most a Duna vízállása sokkal magasabb, mint a csatornáé. A Dunából az elzárás ellenére is állandóan folyik a víz a csatornába.

A zsilipnél valóságos zuhatag képződött,

amelynek hangja messzire elhallatszik.

Az új áradást egyelőre sikerült megakasztani. Szerencsére a Duna is apad és ezért nem kell attól tartani, hogy néhány nap alatt további városrészek is víz alá kerülnek. Ha azonban a Dunának újabb víz-emelkedése bekövetkezik, akkor Noviszád keleti része a legnagyobb veszélynek lesz kitéve.

Eddig ezen a részen — mint már említettük — mintegy kétszáz ház került vízbe. Ezeknek nagy része téglából épült és ezért egyelőre nem dőlt össze. Ott eddig körülbelül 20 ház hever romokban.

A Marka Miljanova utcában emelt gát tegnap délután meggyengült és nagymennyiségű vizet eresztett át. A gázgyár körüli víz állandóan növekedett annak ellenére, hogy a városi szivattyuk folyton dobták vissza a vizet a csatornába. Az utcai csatornázás nyílásából állandóan jön fel a víz.

Elvitte a víz...

Ruha, alsónemű, cipő és takaró kellene Noviszád szerencsétlen árvizkárosultjainak

Amikor tíz nappal ezelőtt a noviszádi Adamovics-telepet meglátogatta az Isten, az álmukból felvert emberek tulnyomórésze kénytelen volt egy szál ingben vagy épp a legszükségesebbel menekülni. A telep szorgalmas, takaros népe azóta koldusruhában járja a várost, amijük volt, elvitte a víz. Azok a jószívű noviszádiak, akiknek jó és kevésbé jó állapotban lévő nélkülözhető ruhaneműjük volt s eljuttatták szerencsétlenségükbe, nagy örömet okoztak nélkülözésben élő felebarátaiknak. Az élelmezéssel valahogy megvannak az árvizkárosultak, pénzse-

gély is érkezik lassacskán, a legjobban a ruhaneműek, cipő és takarók hiányoznak.

Eddigi készletünk teljesen kifogyott, a ninesetlenek száza azonban még egyre érkeznek.

Kérünk mindenkit, akinek nélkülözhető alsó- és felsőruhája, valamint cipője, harisnyája, esetleg ágytakarója, plédje vagy egyebe van, bocsássa az árvizsújtotta szerencsétlenek rendelkezésére. Tudjuk, sokan vannak, akik úgy gondolják, hogy ha már jobbat nem adhatnak, a meglévő rosszat se hozzák el. Üzenjük ezeknek, hogy nagyon sokan

Dr. Holländer (volt Brezovszky) szanatórium

Noviszád,
Kr. Petra II. 175

A Vajdaság legjobb felszerelt
magánkórháza TELEFON
24-26

Sebészet, belgyógyászat, szülészet, ortophädia, szabad orvos választás

vannak, akiknek ez a »rossz« is nagyon jó, mert nekik a szó szoros értelmében nincsen semmiük. Mi örömmel osztjuk szét a rászorulóknak között a beérkező adományokat s a torlódások elkerülése végett kisegítőket is alkalmaztunk, akik a szerkesztőség tagjaival és a csöppet sem könnyű munkát önként vállaló magyar diákokkal együtt egész napon át végzik. Szerkesztőségünk helyét mindenki ismeri a városban, ajtónk mindenki előtt nyitva áll, mindegy adni jön hozzánk, vagy elvinni óhajt valamit.

Árvizkárosultaknak

elsőrendű marhabúst: 6, 8, 9 és csont nélkül 11 dinárért ad 14 naon át

MATICA MARTIN mészáros
Noviszád, Kralja Petra II. ul. 41

Házépítő és Önszegélyző Szövetkezet alakul

Tegnap délután népes értekezlet gyűlt össze a noviszádi Beltéri Katolikus Körben és foglalkozott az árvizkárosultak megsegítésének kérdésével. A gyűlésen vallási és társadalmi különbség nélkül résztvettek mindazok, akik az Adamovics-telep árvizkárosultjainak megsegítését szívükön viselik.

Nagy Gyöző üdvözölte a megjelenteket, majd az elnökül megválasztott Tolnay János ismertette rövid beszédben az elmúlt napok szomorú eseményeit, s kifejtette, hogy

minden erőnket latha kell vetni az árvizkárosultak megsegítésére, elpusztult hajlékaik felépítésére.

A célt legjobban Házépítő és Önszegélyző Szövetkezet megalakításával lehet elérni. Az elnök felkérésére dr. Nagy Iván ismertette részletesen a szövetkezetet előkészítő bizottság eddigi munkáját. A bizottság alapos tanulmányozás után elkészítette a szövetkezet tervezetét, kidolgozza alapszabályait, s a legközelebbi időn belül összehívja az alakuló közgyűlést. Krámer Gyula, Svarka Ferenc esperes-plébános és mások hozzászólásaiból kitűnt, hogy az árvizkárosultak megsegítésére eddig megindított jótékony akciók és gyűjtések határozott, egységes irányba terelődnek, s hogy

a szövetkezet megalakításának gondolata a legnagyobb helyesléssel találkozott.

Az értekezlet ezután szervező bizottságot választott, melynek elnöke Krámer Gyula gyáros, tagjai: Svarka Ferenc esperes-plébános, dr. Koráni Elemér plébános, Horváth Lajos református lelkész, Tolnay János nyug. tanár, Nagy Gyöző kereskedő, dr. Nagy Iván ügyvéd, Knézy Péter kereskedő és Andrée Dezső lapszerkesztő.

Az értekezletnek a szövetkezet megalakítására vonatkozó felhívását lapunk más helyén közöljük.

**MINISZTERI ÉRTEKEZLET
NOVISZÁDON AZ ÁRVIZ
ÜGYÉBEN**

Beslics Nikola közlekedésügyi, dr. Krek Miho építésügyi és Tomics Jevrem testnevelésügyi miniszter kedden délután Noviszádon találkoztak és

a háni palotában értekezletet tartottak az árvíz elleni védekezés ügyében.

Az értekezleten a szakértőkkel együtt megállapították a védekezés terén való további eljárást. Az ármentesítő társulatok között egymillió dinár hitelt osztottak ki.

**673 CENTIMÉTER
A VIZÁLLÁS**

A noviszádi révkapitányság jelentése szerint tegnap délután 4 órakor a Duna vizállása 673 centiméter volt. További apadás várható. A Duna tegnap Bezdánig áradt, azonnal apadt. Az új árhullám Noviszádnál a hét végére várható.

**TEMERIN KÖRÜL VAN VÉVE
VIZZEL**

Temerin község közvetlen közelében bara van, ahová a községből vezeték le az összegyűlemlt vizet. Ez a bara a Jegricskába tovább vezeti a vizet. A Jegricska barának összeköttetése van a Kralya Petrasatornával. A dunai áradások a Kralya Petra csatornát is annyira megduzzasztották, hogy onnan a Jegricskába ömlik a víz és onnan pedig visszafelé a Temerin község alatt levő barába. Az egy hét óta tartó vízemelkedés komoly áradást idézett elő Temerinben. Annyira megduzzadt a víz, hogy a község szélein levő lakoházak már vízben vannak. A lakosságot kirendelték, hogy gátakat emeljen s vedje az alacsonyan fekvő házakat. 1895 óta nem volt Temerinben ily hatalmas áradás. Zsodányi Andriás elnök csónakon körüljárta az egész környéket s összeírták a veszélyben levő házakat. Megállapították, hogy mintegy kétszáz ház áll veszélyben.

Az egyik részben már vízben van, másik részéből kilakoltatták a tulajdonosokat. Egyelőre csak egy ház dőlt össze, de ha a víz tovább árad, vagy pedig hamarosan nem apad, akkor sok ház veszélybe kerül. A társadalmi egyesületek a községi vezetőséggel karöltve elhatározták, hogy amint a kárt meglehetősen állapítani, lépéseket tesznek a vízkárosultak felségélyezése érdekében. A község közelében levő Szilágyi-telepet, ahol 26 ház van s egy utcából áll, a víz körül zárta, csak rögtönzött komppal s csónakkal közelíthetik meg az ott lakók.

Néhol a takarmányt is elvitte a víz, a jószágok élelem nélkül maradtak. A víz sok vetést tett tönkre, a földeken egyelőre lehetetlenné teszi a tavaszi munkálatokat. A községben a tulabarára vezető utakon már csak csónakon lehet közlekedni. A víz további emelkedését jelentették, s most a községi elnök kiadta, hogy

minden munkabíró férfi a veszélyeztetett területre köteles menni ásóval és lapáttal.

Hiszünk a felépítésben!

A noviszádi árvizet nyomon kíséri a nagy nélkülözés, nyomor és az anyagi javak nagyarányú pusztulása. Sok ezer ember maradt hajléktalan, hat-hétezer ember ellátásáról kell naponként gondoskodni. Sok száz ház dőlt össze, az anyagi kár egyelőre felbecsülhetetlen. Olyan nagy csapás érte a várost és ezzel a lakosság jórésztét, amelyre a város történetében nem akadt példa. A baj enyhítésére nem elégséges a szokásos szociális intézkedés és jótékonykodás. Még akkor sem, ha ez nem csak a városra, a környékre és az egész Vojvodínára is kiterjedne. Sokkal többre van szükség ennél. A város és a jótékony egyesületeink egyelőre a hajléktalanok elhelyezéséről és ellátásáról gondoskodnak, a társadalmi jótékonykodás az árvíz-sújtotta szülők gyermekeiről gondoskodik és elhelyezi őket.

Azonban hátra van a legnagyobb feladat: a ledőlt városrészek, az Adamovics-telep felépítése, hogy az árvíz elmulta után a romokon új élet fakadhasson.

Erre a célra a kár nagyságához arányban álló tőkére van szükség. Meg vagyunk győződve, hogy az újraképzés munkájába bekapcsolódik az állam, a város és az egész társadalom. A társadalom bekapcsolódását azonban nem ötletszerűen, adakozások és az adományok egyéni szétosztása révén szervezetenül kell keresztülvinni, hanem a kár és a feladat nagyságához mért arányú céltudatos gazdasági összefogással. Tőkét kell gyűjtenünk és a tőkét az árvíz-károsultak rendelkezésére bocsájtani hosszulejárattal és olcsó hitel formájában. A mai gazdasági viszonyok nem alkalmasak arra, hogy ezen feladatra a meglévő pénzünt-

zetek és szervezetek vállalkozzanak. Erre a célra, valamint az esetleg a jövőben e vidéken vagy a Vojvodína más részén hasonló elemi csapás enyhítésére egy külön szervezetet létesítését határoztuk el: a »Ház-építő és Önszegélyező Szövetkezet« megalakítását. (H. Ö. Sz. — Zadruga za podizanje kuća i medjusobno pomaganje).

A szükséges tőkét a szövetkezet részjegyek formájában teremtené elő. Meg kell tehát indítani az ezirányú szervezkedést: minden helységben megalakítani a helyi bizottságot, melynek feladata volna a részjegyek jegyzésének összeírása. A szövetkezet megalakítása és megszervezése külön e célra alakított bizottság feladata.

Meg vagyunk győződve arról, hogy ezen szociális alapon megindult szervezkedés társadalmunk bizalmát és támogatását fogja élvezni. Bizunk abban, hogy minden társadalmi réteg anyagi tehetségéhez képest hozzájárul majd ahhoz, hogy árvíz-károsult polgártársaink újból felépíthessék házaikat.

Nagy János, Nagy Győző, Svarka Ferenc, Horváth Lajos, Grossinger János, özv. dr. Vilt Vilmosné, Kramer Gyula, dr. Koráni Elemér, dr. Nagy Iván, Blazsek József, dr. Kerényi István, dr. Schossberger Sándor, Gaus Viktor, Fehér György, Spiller Lőrinc, Barta Vilmos, Rösner Kornél, Fülöp Sándor, Pászthy Sándor, Willi János, Ábrahám János, ing. Szőke Kálmán, Szőke Károly, dr. Léh Tibor, Hainiss Gyula, André Dezső, Schulhoff József, ifj. Czervész Antal, Nagy Antal, dr. Schultész Ferenc, Knézy Péter, Gyurkovics Jenő, Horváth Ferenc.

Budapesten

**szerellel várja
rég otthona**

**HOTEL
METROPOLE**

Rákóczi ut 58 sz.

**Teljes komfort
Elsőrendű konyha**

A Reggeli Újság előfizetőinek 10%-os kedvezmény! Tessék előjegyezni!

Pergel István	Csurug	300
Bogdánovics Margit	Noviszád	100
Özv. Paitz Józsefné	"	500
Paitz Irén és Jolán	"	300
Paitz Hardi és Dódi	"	20
Sántha Dezső	"	100
Berger József kereskedő (Laza Koszticsa u.)	"	100
Evinger Katinka	"	100
Kubsek Kornél	Gajdobra	100

**KOVÁCS DEZSŐ ES KOVÁCS IMRE
GYŰJTÉSE KULAN:**

Balle Károly pérbános 300, Schmidt József, káplán 10, Jurszik János 200, Gergelyi József, gyógyszerész 100, Brandecker Ferenc, posztógyár 1000, »Steko«-gyár, Koré István 200, »Vulkan«-gyár, Cethoffer István 200, Dr. Sauer Rudolf 100, Dr. Kurcz Henrik 150, »Eterna« börgyár 150, »Stolcz«-fémgyár 500, Herchsberger László 100, Pavlikovics Vendel 300, Flamm Ferenc, ecetgyáros 50, »Cecilia« egyházi énekkar 500, Art István 50, Wekerle Péter 50, Endlein József 200, Glosser Lajos 400, ifj. Pinter József, hentes 100, Dr. Stefelmajer László 200, Dr. Székely J., ügyvéd 50, Dr. Léderer Tibor 100, Dr. Kósa György 150, Dr. Bécs Heinrich 100, Dudás János, szücs 50, Mátéffy Imre 100, Huppert Vendel 20, Nuss Péter, lelkész 100, Paásty Ferenc 50, Franc Rzsó 50, Antólin Mihály 20, Schmidtúcz Józsefné 20, Barna Balázs, kereskedő 30, Wighart Ernő 50, Pollák Károly 200, Hiegl József, szabó 50, Vanyur Imre, igazgató 100, Lemberger János, Bata üzletvezető 30, Eper Ferenc, kereskedő 10, Dudás Mária, szücs 10, özv. Heinitz Gyuláné 20, Müller N., vendéglős 10, N. N. 10, Dudás Mihály 10, Hahn Szepi 50, Mikus-tyakné 20, Juhász Sándor 20, özv. Juhász Sándorné 20, Dudás Albert 20, Szabó Illés 10, Katatics Béla 10, Körönczi Gáspár, pék 200, ifj. Kovács Sándor, kereskedő 20, Mezei Mátyás 10, Szukola Márton, hentes 10, Mütsch Franz, vendéglős 50, Török Sándor 10, Kovács György, kereskedő 15, Goll Péter, szabó 10, Katatics József, kereskedő 10, Tálya Kólmán 10, Goll Mancsi 8, Krausz Mátyás, asztalos 10, Szungvi Péter 10, Szukola István, kereskedő 20, Bálint Péter, kereskedő 20, Tóth János, kereskedő 20, Király István 10, Török Rózi, varrónő 10, Radics Ferenc 20, Gyurics Gábor 10, Dévai Pálné 10, Krémer Márton, kalapos 50, Hahn József (mozi) 100, Mundweil Péter 10, Volkmann Antal 10, Breitenbach Péter 200, Vigh István 20, özv. Dudás Sándorné 10, ing. Gayer Miklós, Cservenka 1000, Viték János, gyógyszerész 200, Nusz Fülöp 40, Nusz György 30, Nusz János 30, Ludasi N., tisztító 10, Nusz N., borbély 20, Wighart Ilonka 10, Andres József 50, Katatics János, kovács 10, Bolcz Henrik, kereskedő 20, Francz Henrik 40, Kühner Emil 20, Hoffmann József 30, Cvipp Gizella 20,

Tízezer lélek megmentéséért

Az Adamovics-telepi árvíz-károsultak segélyezésére befolyt adományok: *)

Tegnap gyűjtésünk	124.834,25	Dinár	Boskó Istvánné	"	100
Ujvári Mihály, Szoborbrán	100	Bózsics Péter	"	50	
Szentai iparos fogyasztási szövetkezet	100	Papp András és neje	"	50	
Uborka Testvérek, Sztári Becsej	500	Schwendemann Valentiné	"	100	
Samarjay Béla, gyógyszerész, Szombor	250	Schossberger Frigyes ügynökség	"	200	
Pavlicsek Mihály, harangozó, Bács	30	Schossberger Pisti	"	50	
Hajdu József, Pacsir	500	Licszevics Árpádné	"	50	
Gönczi Imre, Pacsir	100	Bühn Kamilla	"	100	
Herresbacher Gellért, Hajducsica	100	Benczur Nővérek	"	200	
Feimer Miklós, Hajducsica	100	Eisler Irénke és Ivica Noviszád	"	100	
Dr. Bruder Vilmos, ügyvéd, Novi Knezsevac	120	Németh Margitka	"	50	
Özv. Árpádfy Antalné Padó	50	Pázmány Boris	"	100	
Stessel Rudolf, mérnök, Zagreb	400	Patai Terus	"	30	
Sauer Frigyes, Novi Vrhász	50	Kecskés Sándorné Mol	"	50	
Herresbacher Dénes, papai kamarás, Szaján	100	Özv. Boros Lajosné Noviszád	"	100	
Nagy Bálint, szabó, Senta	100	Özv. Varsányi Jánosné	"	50	
Gaál János, Senta	100	Skrabán Olga	"	20	
Özv. Fratricsevics Aszt Vincéné, Szombor	100	Schmidt Fülöp építész	"	1000	
Özv. Szilágyi Péterné, Szombor	100	M. F. Pasicevó	"	150	
Szilágyi Olivér, Szombor	100	V. J.	"	200	
Szilágyi Szilárd, Szombor	100	Farkas József pedikűr Noviszád	"	100	
Vujkovic Márta, Noviszád	50	Kott László, Márta és Margit	"	60	
Boros Árpádka, Noviszád	100	Proszbik Muezi	"	100	
Fürstner, Bajmok	30	Feidl József	"	100	
Báki György, Noviszád	50	Krmpotics Marian	"	100	
Máté »Vasárnaposok«, Szombor	500	Gumbinger Ferenc	"	500	
Pollák László, Noviszád	100	N. N.	Temerin	100	
Pollák Ivike	10	Schmidt Bálintné	Noviszád	100	
		Vegyelek János és neje	"	100	
		Drach Lajos	"	100	
		Kardos papirkereskedés	"	100	
		Vörös József	"	100	

Becherer Jakab 30, id. Pintér József 10, Schwerer József, Kovács 40, Fárbas István 50, Krisháber Artur, bőrkereskedő 50, Tremel József 20, Gerber Józsefné 10, Szegő Félix (Mira) 30, Dudás Márton, szücs 10, Kanyó Ferenc, szabó 50, Gajdár Ferenc 10, Pálffy Margit 10, Diesler György 100, Katatics Ferenc 50, Urnauer János, vendéglős 100, Dudás József 10, N. N. 10, Alekszander György kereskedő 50, Landvai Pál, szőrő 20, Kardos Ferenc, Kaszáló borbély 20, Vörös Odém, Korhéc üzletvezetője 20, Hét Károly 30, Horváth István, festő 10, Grellach József 10, Pollich Simon, gyáros 100, Csávosi N., tisztviselő 50, Dr. Famlar Gusztáv 200, Svarcz bácsi 50, Dr. Steimetz Frigyes 50, Gázó János, daráló 20, Bálint Sándor, kereskedő 20, Mandl Ferenc, vendéglős 20, Regécz Dezső, asztalos 10, Zweig István 10, Schmidt Henrik, asztalos 10, Takács Mihály, udvaros 10, Schmidt Gáspár 50, Szemes vaskereskedés 50, N. N. 10, Szauzer Gábor, kereskedő 10, Kler János, kereskedő 20, Kovács Károly, tanító 20, Sánta János, kalapos 100, Czeizel Aladár 25, Urnauer Jakab, vendéglős 100, Reister Fülöp, állatorvos 20, Pintér Nándor 10, Milla Antal, tanító 50, özv. Berkovicsné 100, Vadócz Lajos 100, özv. László Jánosné 10, Krausz József, festő 10, Gombóc Nándor 10, Háhn Ferenc, kereskedő 50, Koller János, kőműves 20, N. N. 10, Lendvai, kereskedő 100, T. A., cipész 10, Pintér István, asztalos 30, Fűrnstner kőtelep 20, Mucs István, hangszerész 30, Krausz Lőrinc 20, Kovács Gyula, asztalos 50, Háhn János, borbély 10, özv. dr. Strasserné 20, Wekerle Simon 30, Krebs Jaks, cipész 100, Nagy Ferenc, kosárfonó 10, Farkas Imre, szobrász 20, Krebsz István, cipész 50, Regécz Illés 50, Schmidt István, szabó 70, Viktória-rámagyár munkásai 40, Dr. Hollander Dávid 200, Vozlesné 20, Hallgató Sándor 60, Roginer Béla, szabó 10, Marvai József 20, Fogl Péter, tisztviselő 10, Dániel József, kefekötő 50, Dörner Péter, szitakötő 20, Tóth Mihály, szabó 10, Blancez Ferenc, vendéglős 10, Schneider János, kereskedő 20, Kichler József 10, Tex János, asztalos 10, König József 10, Esbach Ferenc, bádógos 10, Blaskó Imre, Ócsi és Piri 15, Regécz Károly 50, Kovács Dezső, kereskedő 100, Kovács Imre, kereskedő 50.

Összesen: 12.193 dinár.

SZITTNER JÓZSEF NOVIBECSEI GYŪJTÉSE:

Szittner József 50, Uborka és Kiss 100, Knefely Péter 150, Farkas Mihály 200, Pál Mátyás 100, Sztojanovics József 15, Mavrak Gyula 20, Gyurákovics József 50, Ball Lajos 50, Tandí József 50, Herodek Mancsi 20, Tóth István 50, Popov Veszelin 50, Brajkovics Joszif 50, Schuff Mihály 50, Butor János 20, Jankovics Sándor 15, Szava Zariés 20, Dézy Imre 50, Kniesel Ottó 100, Gulovics 50, Farkas Károly 20, Károlyi Ferenc 10, Tóth János 50, Szakál Szilveszter 15, Sztary Pál 10, Haffner Béla 20, Berta Antal 6, Dr. Léderer Imre 100, Farkas József 10, Kovács Vilmos 20, Palásti Sándor 10, Komáromi 5, Pataki Mátyás 100, P. D. 100, Schneider Géza 10, Mavrak József 10, Sági Pál 10, Ziegler Makso 100, Hamburger Dezső 50, Rigó József 20, Gerber Nándor 100, Fromasi Sztevan 150, Bohnheim Co. 100, Farkas László 10, Jankovics Ferenc 50, Jandics Joszif 40, N. N. 20, Krausz Sándor 20, Farkas Mihály hentes 10, Jankovics Kálmán 30, N. K. 5, ifj. László István 10, Simon István 10, László Istvánné 30, Szaniszló Antal 10, Bleskay József 50, Metzinger Mihály 15, Pásztor Irénke 4.

Összesen 2600.—

A KRALYICA MARIJA SZALLÓ SZEMÉLYZETÉNEK GYŪJTÉSE:

Petrás Sándor 250, Hagl Anna 50, Hermann József 20, Erdei János 30, Pezarszki Tomo 10, Vizner Terézia 50, Kompassi Lovro 10, Orcsik Mária 30, Muster Mária 50, Egnér Petar 25, Csibri József 20, Obrat Katica 20, Ze'er Pál 10, Graz Katica 10, Demeter Éva 10, Stag'yár Angela 50, Ambrus An-

tal 100, Sztefanovics Anikéa 10, Grgics Andrija 20, Sztefanovics Szava 10, Toth Jovan 10, Fulajtár Mihály 10, Vásárhelyi István és K. P. 20, Tóth Mária 10, Szekenderovics Oszkár 100, Erdei Mihály 10, Gertner Imre 50, Kirszt Anna 50, Toma Feri 20, Szabó Teri 20, Kriletics Bartol 150, Ribarevics Dimitrije 10, Korosac Franz 30, Havlovics Iván 50, Zgurics Vlada 100, Jakovics Petar 50, Mesics Marica 10, Kotarac Koszta 20, Lukács Jovan 150.

Összesen 1655.—

CSÁNYI GYÖRGY ÉS HATALA KÁROLY (CSURUG) GYŪJTÉSE:

Csányi György, szabó 100, Schmitt Ernő, kántortanító 100, Peter Haug malomtulajdonos 100, Jánosi Gergely 50, Solti Mária 50, Rind János ifj. 50, Rind János id. 40, Rind Antal id. 20, Hatala Károly 50, Boldizsár István 50, Dr. Bokor, orvos 50, Kovács Mihály tamásfi 40, Kovács András tamásfi 30, Ferencak Matija 30, Bajai Pál 20, Fehér Ferenc 20, Rudics Ferenc 10, Jánosi Szilveszter 10, Rémiás Rudolf 10, Aca Nikolics 5, Balog Antal ifj. 5, Jánosi István id. 6, Koszorus Vera 10, Horváth Márton 2, Kótmán András 4, Füstös Mihály 50, Balázs István 30, Niklsbacher és Benczer 30, Belák János 10 dinár.

HANÁK IGNÁC id. és SÓTI FERENC (CSURUG) GYŪJTÉSE:

Hanák Ignác id. 100, Juhász Illés 100, Füstös Ferenc 100, Pogács Imre, állatorvos 100, Brasnyó Imre 100, Úrmös István 100, Soti Ferenc 50, Tas János 50, Tas Károly örökösei 50, Prágai Antal 50, Dvoracsok Józsefné özv. 50, Füstös Pál 50, Klein Béla 50, Freud és Jovin 50, Csordás József 50, Józsa János 50, Orosz Ferenc 50, Börcsök Péter 50, Füstös József 40, Soti János 30, Soti János 20, Kis József kum ifj. 30, Sebők II és 30, Bráza F. főkönyv. 20, Pataki István 20, Holics András 20, Beretka János 20, Sezrda István 20, Kovács György 20, Fodor István 20, Rohacsék János 20, Rohacsék Mihály 20, Rakoncz Ferenc 20, Csábi Sándor özvegye 20, Gyetvai Péterné 20, Brasnyó Péter 20, Brasnyó András 12, Tasch Antal özvegye 20, Urbán Sándor 10, Czéh Antal 10, Sleisz János 10, Konec István 10, Mellár Imre 10, Csóti István 20, Horváth Antal 10, Bellai János 10, Söregi Pál 10, Farkas Imre 10, Béba Ferenc 10, Csaki József 10, Csaki Erzsébet 10, Rudinszki Mih. 10, Füstös István 10, Rohacsék Mihály 10, Apró Pál 5, Busa Lajos 5, Berecz János 5, Kinka Jánosné 5, Szabó István 5, Novák István 5, Horváth András 5, Csányi Imre 5, Király Mátyás 5, Farkas Ferenc 10, Hábnak Mihály 4, özv. Szabó Antalné 2, Szabolcski Gábor 2, Józsa Mariska 2, Berental Sándor 1.50 dinár.

MANDICS JÁNOS ÉS TÓTH JÁNOS (CSURUG) GYŪJTÉSE:

Antoni Mária 100, Furó Imre özvegye 50, Sipos János 50, Palásti Ferenc 50, Szremkó József 50, Kirányi Márton 30, Tóth János Puczák 30, Brasnyó István 30, Ujvári József 20, Mándics János 20, Kelemen Pál id. 20, Prágai Sándor id. 20, Kiss Sándor 20, Jejós Antal 20, Bleskei István 20, Morgenstern Fülöp 20, Pergel István 10, Berecz Ferenc 10, Kis József 10, Vreczkó Mihály 10, Faragó István 10, Kis István 10, Halápi János 10, Martinovics Ferenc 10, özv. Bakai Antalné 10, Lukács Antal 10, Cvitkó Mátyás 10, Surányi Mihály 10, Szabó Ferenc 10, Kis János 10, Keller Ferenc 10, Szabolcski Antal 10, Beretka János ifj. 10, Polákovics Mihály 10, Szremkó Mátyás 10, Lukács Ferenc 10, Rapics József 10, Szremkó Ferenc 10, Tóth András 10, Puczák Ferenc 10, Schleisz Mihály 10, Lázár János 10, Dr. Bosán 10, Szilberberg Izidor 10, Pálincás Gábor 15, Pakai György id. 15, Kis István 6, Varga István ist. 6, Kovács György 5, Vreczkó János 5, Buru József 5, Noll József 5, Gulyás Ferenc 5, Horváth Péter 5, Lukács Gábor 5, Döme Márton 5, Molnár Antal 5, Belák Ferenc 5, Samu János 5, Pakai György ifj. 5, Tóth Já-

nos id. 5, Palócz János 5, Müller Mátyás 5, Turányi József 5, Dunai Imre 4, Virág Mihály 4, özv. Krekuska Vera 4, Molnár Mátyásné 4, Kardos János 2, Baranyai Pál 2, Bakos József 2, Mellár Péter 2, Niklsbacher Antal 2, Szremkó György 2, Muzslai Jánosné 2 dinár.

SÁGI MIHÁLY ÉS SZABÓ PÉTER (CSURUG) GYŪJTÉSE:

Népkör 300, Kat. olv. kör 300, Plébános 1000, Tapolcsányi Ferenc 100, Kovács János, kereskedő 100, Keller Gyula, felügy. 100, Benkő Mihály 100, Soti György 100, Varga Ferenc, kereskedő 100, Buru Mátyás, szabó 100, Szabó József, fazekas 50, Szabó Péter, cipész 50, Hanák Ignác ifj. 50, Füstös Lajos 50, Tóth György potyor 50, Lampel Pál özvegye 50, Weisz Johann 30, Weisz Heinrich 20, Banka József 30, Lampel Sándor 30, K'ss Sándor 25, Agócs Antal 30, Gulyás Balázs 20, Bellai Gábor 20, ifj. Brasnyó Pál 20, Vencler Ilka 20, Krémer András 20, id. Söregi József 10, Söregi Péter 10, Szilágyi Imréné 10, Kovács Béa 10, Horváth Péter, gépész 10, Orosz Ilés 10, Martinovics Lajos 10, Rehák Ilka 10, Dér László, tanító 10, Dudás Pál 10, Tóth Ferenc potyor 20, Stéh Ferenc 10, Stéh Imre 5, Novoszel János 5, id. Brasnyó Pál 20, Knecht Anta' 5, Sétáló István 5, Bleskei József 4, Fischer Gizella 2, Varga János 2, Tóth Julis Söregi 2, Kohn Lajos, kereskedő 10, Söregi Mihály 100, Orosz Lajos, kereskedő 50, Czako Antal 50, Nagy Sándor 20, Orosz Imre 20, Söregi Mária 20, Mészáros Ferenc 20, Varga János 15, Vörös János 10, Fábian János 10, Söregi Kálmán 10, Varga János, vendéglős 10, Ernst József, fényképész 10, Komáromi Lázár 10, Sági Mihály 10, Virág Ferenc 10, Paragi Mihály 8, Uborka Ferenc 5, Dognár István 5, Virág Lajos 5, Marázi Mihály 5, Sugár János 3, Somogyi Mátyás 50 dinár.

A CSURUGI PLÉBÁNIA GYŪJTÉSE:

Sági József 50, Nagy Kati 10, Pruzak István 50, Kovács Krisztina 50, Egri Márton 25, Visnyei József 10, Visnyei József ifj. 2, Szabó Verona 10, özv. Martinovics Istvánné 100, Martinovics Mátyás 100, Kassa Mihály 5, Szabados Mihály 10, Vig Lajos, kádár 20, Hog Jakab özvegye 25, Vreczkó Ferenc özvegye 20, Buru Béla iskolás 10, Buru Klárika iskolás 10, Ivanics Ádám 20, Pilsner Péter 100 dinár.

Kis szt. Teréz perselye 129.50 dinár. Összesen: 8110 dinár.

Április 10-én összesen: 160.262.25 D

TERMÉSZETBELI ADOMÁNYOK:

Pollák Ivike Noviszád: 3 pár cipő, 1 pár sárcipő, 3 leányruha, 1 hálókabát, 1 férfing, 1 szoknya, 2 kis bluz, 1 kötény, 2 kis ruha, 9 gy. bluz, 2 ingnadrag, 2 női ruha, 3 pár gy. harisnya.

Ehelic és Társa cég Noviszád: 300 kg krumpli, 100 kg hagyma, 50 kg bab, 50 kg lencse.

Böhm Ármán, Noviszád: 20 kg liszt.

Juhos Irénke Noviszád: 6 pár gyermekcipő, babaruhák.

Va encsik János Noviszád: 1 tányér zsír és hagyma.

Kelemen Szidi és Vera Noviszád: 5 ruha, 2 kalap, 1 szoknya, 1 pullover, 2 alsónadrág, 2 ing, 1 pár cipő, 1 esőköpeny.

Özv. Brizbik Károlyné Noviszád: 5 kg krumpli, 3 kg cukor, 3 kg liszt, 1 kg bab, 1 esőköpeny, 1 mellény, 2 női ruha, 2 szoknya, 3 bluz, női alsónemű.

Lepár család Szkoplye (Aerogyár): 1 doboz zsír, 1 gyermek kabát, 1 pár gy. cipő, 2 gy. kabát, 2 fiu nadrag, 5 gy. ruha, 3 kg élelmiszer, 1/2 kg paprika, 4 pár harisnya, 2 gy. alsónadrág, 1 gy. ing, 1 kis kabát, 2 szvetter, 1 sapka.

Bübn Kamilla Noviszád: 3 pár női cipő, 7 pár harisnya, 15 női ing, 5 női hálóing, 7 alsónadrág, 1 pizzama, 1 szvetter, 1 gyermekruha, 4 női ruha, 1 női bluz.

ÜZENETEK

(Ebben a rovatban díjtalanul közöljük az árvízkárosultak kívánságait, üzeneteit s általában az árvízzel kapcsolatos magántermészetű híreket.)

Soltis István, kőműves, aki Lesznikova 27. sz. alatt lakott, a munka megkezdése végett jelentkezék Városov Mihálynál, Kralya Petra II. 131. sz. alatt, a kórházzal szemben.

Lehóczky Mihályt borbélyt, akinek a Szuboticska uccában volt üzlete, ismerősei vagy üzletfelei most a technikai középiskolában, Kralya Petra 75. sz. alatt találhatják meg.

Szegi Gergely noviszádi lakost kéri unokatestvére, Szegi István, tudassa vele, hol találhatná meg, Szegi István címe: Régi rendőrlaktanya, III. ajtó.

Özv. Bozsics Katalint keresi a testvére, Mazány Pálné. Értesítést kér a noviszádi Rókus-iskolába.

Munkát keres 3 árvízkárosult szakmunkás: Szegi István szerszám-, minta- és geplakatos. (Régi rendőrlaktanya III. ajtó), Hegedüs Sándor vas- és fémcsiszoló és Horváth Lajos részöntő (utóbbi kettő címe: Boskovicsa 16, Centralna Zadruga Ljekovitih Bilja).

A Temerinben elhelyezett gyermekek vagy vendéglátóik, ha a gyermekek szüleivel levelezni kívánnak, a levelet juttassák el Göbel Ottóhoz, a Reggeli Újság temerini munkatársához, aki a leveleket hozzánk továbbítja, mi pedig eljuttatjuk a címzetthez. A Noviszádról Temerinbe vagy más községbe szánt leveleket is továbbítjuk, ha hozzánk beküldik.

A Temerinbe kihelyezett Vondracsek Feri Noviszádon lakó édesanyja jelentkezék a Reggeli Újság szerkesztőségében, mert fiuk temerini vendéglátója a szülőket is segíyezni óhajtja.

Horváth Bözsít, aki a Jag'csa Vatroslava ucca 30 száma alatt lakott, kéri zongoratanárnője, hogy keresse fel a Boulevardon lévő lakásán.

Lehóczky Mihály fedrászt, aki a Szuboticska ucca 45 szám alatt lakott, a gunarasi Vikor család arra kéri, hogy küldjön értesítést hogylétééről, mert a rokonok nagyon aggodnak miattuk. Üzenik, hogy utazzanak haza Gunarasra, vagy Topolára.

Szüles előtt álló árvízkárosult nők, vagy gyermekágyban fekvő anyák, ha nincs gyermekkelengyjük, jelentkezzenek a Reggeli Újság szerkesztőségében vagy közöljék címüket a szerkesztőségnek.

Kelter István árvízkárosult eladásra ajánlja nőstény kecskéjét. Keller István a zsidó iskolában lakik.

Elűnt a mult szerdán délután a Futaki uti átjárónál a csónakból való kikapkodás alkalmával két pár cipő, tizenkét ing, alsónemű és egy öltönyruha. Aki tud róla valamit, jelentse a szerkesztőségben.

Szerdán délután a Szuboticska ucca tájékan egy kanapét találtak, tulajdonosa átveheti az Adamovics ucca 18. szám alatt. Ugyancsak szerdán egy hátizsákban egy bödön zsirt és különböző edényeket vittek át a szombori föltésen, a noviszádi oldalra. Aki a hátizsákot megtalálta, juttassa el az Adamovicsa u. 18. szám alá.

Varga Erzsébet árvízkárosult férje betegben fekszik hideg menedékhelyen. Kis ká'yhát, vagy régi takaréktűzhelyet kér a jöszivű emberekétől, hogy azon lázas férjének főzhessen.

Elveszett a menekülés alkalmával a Rozmaring-uccában 9 tyuk és 1 kakas. Aki tud róluk valamit, jelentse Barna Lajosnak, Beltéri Katolikus Otthon.

A mult hét szerdáján a Futaki uti átjárónál a csónakból való kiszálás alkalmával eltűnt egy fiókos láda, amely hímzőanyagga' volt telve. Aki tud róla, jelentse ing. Avramenkónál, vagy özv. Peklónónál, Kr. Petra II. 35 szám alatt.

A háromgyermekes családanyá-nak megsegítésére Pavlakovics Vendel Kulárl 300 dinárt juttatott el szerkesztőségünkbe. A pénzt eljuttattuk az árvízkárosult asszonyhoz.

Adóleírás árvíz esetén

Lapunkban az adótvény rendszeréről közölt cikksorozat folyamán megemlítettük az adóleírás lehetőségeit elemi csapás esetén, de annak idején ezt részleteiben nem tárgyalhattuk helyszűke miatt. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy az árvíz nemcsak földterületeket öntött el, hanem falvakban, sőt még Noviszádon is katasztrófális méreteket öltött, szükségesnek tartjuk az alábbiakban részletesen ismertetni az adóleírás lehetőségét árvíz esetén.

Az árvízkarosultakat az adóleírás különösen három szempontból érdekli: miképpen lehet az árvíz által sújtott földnek az adóját, a megkárosodott ház jövedelme után kivetett adót és az árvízkarosult kereseti adóját törölnettni, illetve ennek leírását kérelmezni.

A FÖLDADÓ leírását az egyenes adókról szóló törvény alapján kiadott miniszteri rendelet igen részletesen tárgyalja s erről tudni kell minden karosultnak a következőket:

Árvíz által okozott kár miatt csak az akinek földjén az évi termésnek legalább egynegyed részét semmisítette meg az árvíz,

s természetesen csupán az esetben, ha ez évben a földet mezőgazdaságilag is megművelték. Ha a kárt szenvedett föld paragon hevert, azaz ha ebben az évben nem esett volna a rendes megművelés alá, úgy adóleírásnak helye nincsen. Ugyisint nem írható le a földadó akkor, ha az árvíz már a termés leszedése után lepte el a kérdéses földet. Részleges leírásnak van helye akkor, ha a földet csak részben érte károsodás, aminek két esetben lehetséges: 1. ha az árvíz a földnek illetve a parcellának csak egy bizonyos részét érinti, vagy 2) ha a károsodott földön legalább évente kétszer lehet aratni.

A kérvényt a törvény értelmében a legmagasabb vizálás napjától számított 8 napon belül kell benyújtani.

Igy például Noviszádon a legmagasabb vizálás 6-án volt, így a kérvény benyújtásának utolsó napja április 14. illetve 15. mert 14-e vasárnapra esik. Habár a rendelet előírja, hogy különleges esetekben a kérvényt a 8 napos határidőn túl is be lehet nyújtani, ha a kár még abban az időben is felbecsülhető, mégis ajánlatos a kérvényt az említett határidő alatt benyújtani.

A kérvény teljesen bélyegmentes. A kérvényben fel kell tüntetni a megkárosodott parcella pontos megjelölését, a községet illetve a községnek azt a részét, amelyben a kérdéses föld fekszik, meg kell azonosítani még jelölni a kár okát és keletkezésének idejét, végül a tulajdonos tartozik aláírni a kérvényt. Ezenkívül ajánlatos még megjelölni az alábbiakat:

a kérdéses föld árterületén fekszik-e avagy a folyó medrétől védődő terület választja el,

mert árterületen lévő parcellák adóját árvíz esetén nem írják le, mivel az árvíz lehetőségét már a parcellák osztályozása alkalmával tekintetbe vették. Ugyisint ajánlatos megjelölni a kérvényben az árvíz keletkezésének módját, azaz hogy a víz a védőgátat áttörte, vagy átlépte a gát gerincét vagy pedig a talaj gyenge mivolta folytán a gát a gát szűródött át.

Az így felszerelt kérvényt a kataszteri hivatalban vagy az állami adóhivatalnál kell benyújtani. A kérvényt benyújthatja maga a karosult, esetleg azonban is, de amennyiben az árvíz nagyobb területeket sújtott (mint például a noviszádi Adamovics-telepen) úgy az egész rész nevében a község is kérelmezheti az adóleírást. Azokon a helyeken, ahol az árvíz nagyobb területet öntött el,

ajánlatos, hogy a község nyújtsa be a kár bejelentését

a karosultak helyett, mert ez esetben nem kell pontosan megjelölni minden egyes parcellát, elegendő, ha a község

megjelöli a kárt szenvedő részét.

Mi jelenleg csak árvízről beszélünk, de természetesen földadó leírását kérelmezhetik azok is, kiknek földje az árvízvédelmi munkálatokkal kapcsolatosan olyan kárt szenvedett, hogy a folyó évi termésnek legalább negyed része megsemmisült.

Ilyen például az a föld, amelyről elhordták a földet a védőgátak elkészítésére, illetve megerősítésére.

A HÁZADÓ leírását nem tárgyalja oly részletesen a törvény.

Teljes vagy részleges házadóleírásnak helye van akkor, ha az épület vagy ennek egyes részei elemi csapás folytán használhatatlanná válik. Ennek fogva tehát nem játszik szerepet az a körülmény, hogy a ház összedőlt, vízben áll, vagy csak kiürített, fontos az, hogy nem használható, s így nem jövedelmez.

Amint azonban a ház vagy annak használhatatlan része újból lakhatóvá válik, úgy ezt az újabb körülményt be kell jelenteni.

Az épület használhatatlanságát 10 dináros bélyeggel ellátott kérvénnyel kell bejelenteni. Tekintettel arra a körülményre, hogy a kérvény nem illetékteljes, valamint hogy az adóleírás csupán arra az időre vonatkozik, amíg az épület üresen állott, ez az adóleírás csupán akkor kérelmezendő, ha az épület e fölértékelhető huzamosabb időn át lakatlan marad.

Mint például Noviszádon az összedőlt vagy vízzel elárasztott házak.

A kérvény, amellyel a ház újból használhatóvá jelentik be, illetékteljes. A házadóra vonatkozó kérvényeket az állami adóhivatalhoz kell intézni.

A KERESETI ADÓ leírásának feltételei szorosabbak és szigorúbbak s habár a jelenlegi árvíz katasztrófájával kapcsolatban ennek az adónak leírása igen ritkán fordul elő, mégis megemlítjük annak módját nagy vonalakban.

Az árvízkarosult, ki iparát (foglalkozását, üzletét) az árvíz miatt legalább hat hónapig megszakítás nélkül nem folytathatja, adójának leírását kérelmezheti akkor, ha az ideiglenes megszakítást a szüneteltetés ideje alatt bejelentette és ha az adóleírás iránti kérvényt az üzletmenetel újból megkezdésétől számított legalább 14 napon belül benyújtja, illetve ha az ipar folytatása nem az év folyamán történik, megfeszíti ezt legkésőbb annak az évnek december 17. napjáig, amelyre az adóleírást kéri.

NEM FENYEGETIÁRVÍZVESZÉLY SZTÁRIBECSET

Sztáribecseről jelentik: Az egyik lap keddi számában Noviszádról keltezt tudósítást közölt, mely szerint Sztáribecset komoly veszély fenyegeti. A tudósító szerint a csatorna vizálása az utóbbi napokban annyira megduzzadt, hogy vizálása 15 méterrel volt magasabb mint a Tisza szintje. Emiatt Sztáribecse lakosságán nyugtalanság vett erőt s

többen már meg is kezdték a kiköltözést a házaikból.

A cikkkel összefüggésben Notáros Kraszóje főmérnök, a sztáribecsei és környéki ármentesítő társulat igazgatója a következő nyilatkozatot tette:

— Minden alapot nélkülöz az a kijelentés, miszerint a csatorna vizálása tizenöt méterrel meghaladta volna a Tisza szintjét. A valóságban ezen név különbség mindössze két centiméter.

A becei ármentesítő társulat területén ezútszerint komoly veszély nincs s így Sztáribecset sem fenyegeti veszély.

A házaikból való kiköltözésekéről nem tudunk, tötéseink kitünő állapotban vannak, a társulat mindkét szivattyuja éjjel-nappal dolgozik, hogy a belvizeket is lecsapolja.

HIREK

DERÜLT IDŐ

Jugoszláviában tegnap tulnyomórészt derült idő volt, felhős, illetve esős idő csak a Zetabánságban volt. A hőmérséklet kissé emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Veliko Gradistén —3, a legmagasabb Demir Kapun +16 fok volt.

Időjelzés március 11-re: Derült idő várható, a hőmérséklet emelkedik. A nap két 5 óra 1, lenyugszik 18 óra 18 perckor.

DR. RADIVOJEVICS BÁN NOVISZÁDON

Dr. Radivojevic Jován dunai bán kedden Baranyában járt és megtekintette az ottani árvíz-sújtott vidékeket. Drázs és Belimanasztir község árvízkarosultjainak tíztíz-ezer dinár segélyt adott a bán.

Az újabb noviszádi árvíz hírére a bán visszautazott Noviszádra.

Dr. Macek Vladko magas német kúntüntetése. Beogradból jelentik: Von Heeren beogradói német követ tegnap megjelent dr. Macek Vladko kormányfőelnöknel és átadta a Német Sasrend nagykeresztjét, amellyel Hitler kancellár tüntette ki a horvát államférfit.

Küüntetés. Vujics Száva volt országgyűlési képviselőt és szentai városelnököt a régenstanács a Szent Száva-rend III. osztályával tüntette ki.

Befejeződtek a jugoszláv-magyar kereskedelmi tárgyalások. Beogradból jelentik: A jugoszláv-magyar kereskedelmi tárgyalások tegnap befejeződtek. Az új kereskedelmi egyezményben néhány fontos új tételt illesztettek be. Ezek között szerepel a Magyarországra irányuló cellulózgyártására alkalmas fa kivitele, azonkívül a lignit és vasérc-kivitel. A két kereskedelmi küldetés minden kérdésben teljes meggyezésre jutott. Az új szerződés aláírása hamarosan megtörténik.

Moli hírek. Az alszolgabíró kihallgatta azokat a kerékpárosokat, akik nem tettek eleget a kerékpárokkal kapcsolatban kiadott rendelkezéseknek. A kihágókat megbüntetik. — Az úgynevezett »kubik-gödörben« a földvíz árja több házat elöntött, a házak közül eddig hat összedőlt. — Szombaton éjfélkor a tulbuzgó gátör egy férfi társaságában sok férfit felvert álmából, azzal, hogy menjenek a Tisza töltését megerősíteni. Az emberek riadtan futottak a mondott helyre, ahol azonban egyáltalán nem volt veszély s így hazatértek. A jókedvű ört figyelmeztetik, hogy az árvízvel kapcsolatban ne csináljon a jövőben tréfát. — Az ide gyere rózsám című operettet vasárnap mutatták be másodszer is nagy siker mellett. A darabot az eredeti szereposztásban mutatták be. Az előadást több vidéki egyesületi vezető is megtekintette s elhatározta, hogy vendégszereplésre vízi az együtttest.

Bácskogradistei hírek. A képviselőtestület a napokban rendkívüli gyűlést tartott s néhány kisebb ügy elintézése után a költségvetést tárgyalta. A pénzügyi bizottság által összeállított és elfogadásra ajánlott költségvetési tervezet a mutatkozó deficitet 170%-os pótdadóval kívánja fedezni, ami a gyűlésen nagy ellenzéssel találkozott. Rövid vita után az adósságok törlesztésére szánt tételket redukálták s ez által a hiány annyira csökkent, hogy az 165%-kal fedezhető lett, amit aztán a közgyűlés is egyhangulag elfogadott. — Az előjáróság felhívja a szőlősgazdákat, hogy akinek szőlőjében a nyulak a tél folyamán károkat okoztak, a kártételt 10 napon belül jelentse be az előjáróságnál. Később érkező kárjelentéseket nem vesznek tudomásul. — A csatorna vize Gradistén állandóan emelkedik s már meghaladta az 1895-i áradás magasságát. Az ár elleni emberföltötti küzdelemben részt vesz a község egész lakossága már második hete. Az árvédelmi munkálatoknál tegnap súlyos kimenetelű baleset is történt. Piliser Aladár gabonakereskedő kocsija a töltéshez röszke-oteket szállított. A kocsit a töltésen fölborult s a bérést maga alá temette. Súlyos zuzódásokkal szabadtították ki a kocsit alól.

Adai hírek. A báni hivatal rendelete alapján a község értesíti a fajsokla tulajdonosait, hogy semmiféle fát nem adhatnak el, míg az előírt cianizáláson nem estek keresztül és a hatósági kiküldött le nem plombálta. A piacokon is csak cianizált és leplombált fák árusíthatók. — Április 7-én Trombitás Béla tanyai vendéglőjében műkedvelő előadást rendeztek. Színre hozták a »Fekete mén« c. 3 felvonásos vígjátékot, amelyen közreműködött a tanyai ifjuság. Tekintettel a rossz időre, az előadás nem sokan jelenhettek meg, ezért az előadást valószínűleg megismétlik. Az előadás után reggelizés tánc volt.

Halálos szerencsétlenség Rumenkán. Rumenkáról jelentik: Bancesi Károly földműves János nevű 6 éves kislánya tegnap délelőtt feltizenegyor játék közben beleesett a vízzel telt árokba és mire kivették, már halott volt. A szerencsétlen szülőket iránt nagy részvét nyilvánul.

A noviszádi polgári leányiskolában holnap kezdődnek a tanítások. A noviszádi polgári leányiskolában a III. osztályú növendékek részére holnap, pénteken délután 2 órakor kezdődnek a közelmultban megszokott előadások. Kérik a szülőket, hogy leányaikat rendszeresen küldjék az előadásokra.

Betörések Szrbobrában. Szrbobrából jelentik: Dragasev Radivoj hentes piactéri üzretét kedde virradó éjjel ismeretlen tettesek feltörték és az üzletből 150 dinár készpénzt, valamint nagymennyiségű zsírt, töltelket és husfét vittek magukkal. Ugyancsak kedde virradó éjjel betörték Dragasev fióküzletébe is, amely messze van a főúttól és szintén kifosztották. A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Reggeli Újság
a magyarság napilapja

**A ROHITSI (ROGAŠKA) ÁSVÁNYVIZ
GYÓGYHATÁSA SZEKREKEDÉSSEL**
Kifűnően és kellemesen hat a DONAT
ferrásvíz. A vizet hidegen kell inni
először reggel és később minden ét-
kezés előtt fél órával 200-300 g. A
vizet ezekben az esetekben hirtelen
meg kell inni.



A vrbászi katolikus hitközség új
vezetősége. Most tartotta alakuló
közgyűlését a vrbászi katolikus hit-
község, melyen a következő tisztí-
kart választották: elnök Kramer
Márton, szindikusz id. Annabring János,
pénztáros Kása Balázs, újbá-
szai gondnok Umbehend Dániel, óvr-
bászi gondnok Fuderer Károly. A
felügyelő bizottság tagjai: Seidl
Ödön, König Ferenc, Fernbach Ja-
kab, ifj. Schuch Gyula és Seidl Gyula.
Az egyháztanács tagjai: Kramer
Márton, Tomán Miklós, id. Anna-
bring János, Umbehend Dániel, Ká-
sa Balázs, Fuderer Károly és Ras-
továc Péter. — Április 14.-én dél-
után fél öt órakor a Katolikus Nő-
egylet közgyűlést tart a Katolikus
Otthonban.

— Sok epe- és májbetegségnél,
epékőképződés és sárgaság eseteiben
a természetes »Ferenc József« ke-
serűvizet a beleket élénkebb tevé-
kenységre serkenti és az emésztést
szabályozza. Klinikai tapasztalatok
igazolják, hogy az otthoni ivókura
ugy válik igen eredményessé, ha a
Ferenc József vizet éhgyomorral, ke-
vés forró vízzel keverve isszuk. Reg.
S. br. 15485/35

— Bácspetrovozelői hírek. Az ál-
lattenyészítő Szövetkezet e hét folya-
mán ismét szállít hizott sertéseket.
A sertések kilogrammjáért 10.75 di-
nárt fizet. Tekintve, hogy szalámi-
gyár részére szállítja, nem kell tul-
éretteknek lenniük. — A bánáság ut-
építési szakosztálya április 12-én
nyilvános árverésen kiadja az ut-
akon lévő fűkaszási jogot a hely-
színen. Az árverést az 55-ös kilomé-
tert jelző karónál kezdik és a 61-es
kilométer karóig folytatják. — A
község kiadja április 15-én délelőtt
az elnöki szobában nyilvános ár-
verésen a tavaszi vásárhely pénzbesze-
dési jogát.

Képrámának **Blondel keret?**
Jovan **Lerch** üzlet **vezet!**
Noviszád, Kr. Petra II. 21. Tel. 30-74

— Pacsiri hírek. Hollósy János
szuboticai fényképésztől Pacsiron
vasárnap ellopták a pénztárcáját,
amelyben 328 dinár és több fon-
tos irat volt. — A pacsiri refor-
mátus egyházközség presbitériu-
ma most tartotta évi közgyűlé-
sét, amelyen az új költségvetést
134.160 dinárban állapították
meg. Elhatározták, hogy az egyhá-
zi adót az eddigi 6 százalék hely-
ett 9 és fél százalékban állapí-
tották meg. — Komáromi Sándor
gazdálkodónál kéménytűz tört ki,
azonban a tüzet még idejében el-
oltották.

— Dr. Holländer (volt Brezovszki)
szanatórium, Noviszád, Kr. Petra II.
175. Telefon 24-26. A Vajdaság
egyik legjobban felszerelt magán-
kórháza. Sebészet, belgyógyászat,
szülészet, orthopédia. Szabad orvos
véleménye.

**Több, mint
10.000 orvosi
ellsmerés!**

Serravallo Kina-bor
vastartalommal

Gyengék, vérszegények, lábbadozók erősítésére
Különő ize van!

Kapható minden gyógyszerárban, ára egy literes üvegben 77 dinár,
fél literes üvegben 48 dinár, negyed literes üvegben 32 dinár
Reg. S. br. 3990 od 24 II. 1933

— Női kabátok, fűzők, melltartók,
kesztyűk és harisnyák szaküzlete:
Fischer J. és Fia, Novi Sad Trg
Oslobodjenja 2.

— Tragikus öngyilkosság Mar-
tincin. Petrovgradról jelentik:
Martinci község határában tra-
gikus öngyilkosság történt hétfőn
délután. Pozsojevic Alekszandra
35 éves postamesterő az utóbbi
időben idegbántalmakról panas-
kodott ismerőseinek, akiknek ta-
nácsára leutazott Beogradba, ahol
az egyik idegspecialistával meg-
vizsgáltatta magát. Az orvos kijel-
entette, hogy a postamesterő
gyógyíthatatlan idegbajban szen-
ved. A hír annyira lesújtotta a sze-
rencsétlen nőt, hogy Martincire
történt visszatérte után kiment a
község határába és belevetette ma-
gát egy kutba. Mire észrevették,
már halott volt, Pozsojevic Alek-
szandra tragikus öngyilkossága
környékszerzte nagy részvétet kel-
tett.

Fűzők
melltartók u lányosan
STROMER M DERSALON
Noviszád, Ustavska ulica 18.

— Felmentettek egy hamistanu-
zással vádolt apatini kádárt. Szom-
borból jelentik: Szarka Szvetisláv
büntetőbíró hármastanácsa tegnap
délután tárgyalta Pfeiffer József
34 éves apatini kádár ügyét.
Pfeiffer ellen az volt a vád, hogy
1939 június 9-én a járásbírósa-
g előtt hamisan vallott egy vereke-
dés ügyében tartott tárgyaláson.
A vádlott ugyanis kijelentette azt,
hogy a károsult, aki kártérítésért
perelte bántalmazóját, négy-öt
nappal a verekedés után már dol-
gozott, holott a károsult azt ál-
lította keresetében, hogy két hó-
napon át beteg feküdt. A tár-
gyaláson Pfeiffer ismét kijelentet-
te, hogy igazat vallott a vereke-
dés ügyében s állításait tanukkal
s igazolta. A bíróság a perbeszé-
dek után büncselekmény hiányában
felmentette Pfeiffer Józsefet a
vád és következményei alól.

Ha tökéletes blondkeretbe kívánja
kereteztetni képét
jőjjön hozzá:
ANDRIJA MA TINKO
Noviszád, Kr. Petra II. u. 36. Tel. 34-64

□ Jól sikerült a sztanicisj vá-
sár. A f. hó 7.-én megtartott vá-
sár, a rossz idő ellenére is, kitü-
nően sikerült. Az állatvásárra ugy-
a felhajtás, mint a kereslet igen
élénk volt. A vásár alkalmával 74
tehén, 10 üsző, 9 borju, 18 ökör,
2 bika, 24 ló és 29 sertés lett el-
adva. Az árak is megfelelőek vol-
tak. A vágómarháért 7-7.50 di-
nárt, a sovány sertésért 7.75-8.25
dínárt fizettek kgr.-ként. A 8 he-
lis malacok párja 210-250 dinár
volt, míg a lovak 1.500-4.000 di-
nárig terjedő árban cseréltek gaz-
dákat.

— Ujabb 600 hold szántóföldet
öntött el Szentánál a Tisza. Szentá-
ról jelentik: Hétfőn délután Szentá-
nál újból 600 hold elsőrendű ter-
mőföldet öntött el a Tisza, behatolt
az ugynevezett Nagybatkába, mely-
nek legnagyobb része szőlő és gyü-
mölcsös, majdnem mind kisémbek-
nek tulajdona és bérlete. A Tisza
áradásának tetőzését 860-870 cen-
timéterre várják.

»IDOL« legyen mindennapi
cipőkrém?

— A szentai vendéglősök szedik
be a város részére az éjszakai ki-
maradási jegyeket. Szentáról jelen-
tik: Az új városi fogvasztási sza-
bályrendelet értelmében a szentai
vendéglősöknek maguknak kell es-
ténként beszélniük a vendégektől
este 10 óra után a kimaradási je-
gyek árát. Ez ellen a vendéglősök
tiltakoztak és kérvénnyel fordultak
a felsőbb hatóságokhoz, hogy a je-
gyeket maga a város ossza szét a
vendégek között s az értük járó ösz-
szegyet is a város valamelyik városi
alkalmazottal szedje be. A városi
kötségvetéssel kapcsolatban a pénz-
ügyminiszter most elutasította a
vendéglősök kérvényét és kötelezte
a vendéglősöket, hogy a kimaradási
jegyeket ők maguk kezeljék és a
város csak az ellenőrzést gyakorol-
ja.

— Szekrekedésnél és emésztési
zavaroknál így un k reggel éh-
gyomorral egy pohár természetes
»Ferenc József« keserűvizet. Reg. S.
br. 15485/35.

Bevonulnak az olaszországi vaskerí-
tések. Rómában a napokban jelent meg
a vaskerítések beszolgáltatásáról szóló
minisztertanácsi határozat végrehajtási
utasítása. Minden ház- és telektulaj-
donosnak egy hónapon belül be kell
jelentenie a polgármesteri hivatalnál,
hogy mennyi vaskerítése van és ezt a
vasat egy éven belül be kell szolgál-
tatnia az ócskavas-értékesítő központ-
nak, amely azt továbbadja a hadi-
anyaggyártás országos főkörmánybizto-
sának. Aki nem szolgáltatja be idejé-
ben a kerítésből nyert ócskavasát, hat
hónaptól három évig terjedő börtön-
nel és 200 líránál kezdődő pénzbírság-
gal bünhődik.

— Elmosta az eső a sztáribecsei
országos vásárt. Sztáribecsen vasár-
nap tartották meg a tavaszi orszá-
gos vásárt, amely az eső miatt csak
nagyon gyengén sikerült. A vidéki
iparosok és kereskedők egy része
már a reggeli órákban eltávozott,
mivel a kirakodás szinte lehetetlen
volt. A helybeli iparosok most az
illetékesekhez fordultak s pótvásár
engedélyezését kérik április 21-re.
Ugyancsak kevésbé sikerült az ál-
latvásár is. A kereslet elég élénk
volt, de a felhajtás volt nagyon
gyenge. A vágómarháért a követ-
kező árakat fizették a vásárlók:
ökrökért 5-7.50, bikáért 5.50-6
tehénekért 5-5.50, birkákért 3.50-
4 dinárt kilónként. A soványsertés
8-8.50 dináros áron cserélt gazdát,
a borju ára 6-6.50 dinár volt ki-
lónként. A lóvásár szintén gyenge
forgalmat bovyolított le.

— A szkorenováci Olvasó- és
Gazdakör Elnöksége itakimérői
pályázatot hirdet. Kellő képzettsé-
gei bíró egyének a Kör elnökénél
írásban 1940 május 1-ig jelentkez-
hetnek, ahol közelebbi felvilágosi-
tást is kapnak. — Elnökség.

— BACSTOPOLOI HIREK. Hétfőn
este a Katolikus Körben értekezletet
tartottak a Gazdakör, Jótékony Kató-
likus Nőegylet, Iparos és Daloskör,
Cserkész-egylet és a Katolikus Kör
vezetői, amelyen elhatározták, hogy az
arvizkárosultak felségelyezése céljából
nagy szabású gyűjtési akciót kezdenek.
Közös gyűjtőlevelet bocsátanak ki és
felhívják a község lakosságát a mi-
előbbi adakozásra. — Mintegy tíz nap-
pal ezelőtt Matatics József bács topo-
loai sófor magára hagyott autóját kira-
bolták. Matacsics a napokban az egyik
szubotica ut melletti tanyán elveszett
pokrócát látta meg, amelyeket, állí-
tása szerint, az ut melletti kerítésen ta-
lált a tanya tulajdonosa. A csendő-
ség megindította a nyomozást a többi
ellopott tárgy után is. — Hétfőn este
a bács topola-bajszai Ipartestületben a
topolai borbélyok értekezletet tartot-
tak, amelyen teljes számban résztvet-
tek. Az értekezleten elhatározták, hogy
az ipartestület kebelében járási bor-
bély szakosztályt alakítanak, amelynek
az egész topolai járás borbélyai tag-
jai lesznek. Az alakuló gyűlést áprí-
s 21-én délután 4 órakor tartják meg
Bács topolán a Patócs-fele vendéglő-
ben. — Zsáki Pál cipészmeister műhe-
lyéből ismeretlen tettes ellopta és fa-
ra akasztott 600 dinárt érő zseborát.
— A bács topolai pékek előzetes enge-
dély nélkül, önkényesen felemeltek fél
dínárral a kenyér árakat. A járási fő-
szolgabírósa felszólította őket, hogy
az árakat szállítsák le, mert ellenkező
esetben a törvény szerint megbüntet-
tik őket. A pékek küldöttségileg akar-
nak engedélyt kérni a báni hivataltól
a kenyér árának felemelésére.

— ELESÉN LÁT, mint a sas,
diplomás optikus Krisztháber szem-
üveg-én. Szubotica, Alekszandra 7.

— Ingyenes előadás Noviszádon
a Himalája-expedició utjáról. Dr.
Troll Warl híres német egyetemi
tanár ma, csütörtökön a noviszádi
Emlékköthon kistermében előadást
tart a Nanga-Parbat Himalája ex-
pedició utjáról. Dr. Troll a leghíre-
sebb német földrajzi kutató, aki tu-
dományos munkájával és kutatásá-
val az egész tudományos világ
figyelmét magára vonta. Dr. Troll
amellett hogy kiváló tudós, első-
rangú előadó is. Előadását vetített
képekkel kíséri. Az előadásra belé-
pördij nincs.

»Növényharmat« nem hiába ezerjő.
Valódihoz nincs is sehol hasonló!

Beck Zsuzsa, Subotica

— Református egyházi hír. Ágost-
ton Sándor, a jugoszláviai reformá-
tus keresztyén egyház püspöke kör-
levelet bocsátott ki valamennyi ju-
goszláviai református gyülekezet-
hez, hogy a noviszádi árvízkarosul-
tak megsegítésére azonnal indítsa-
nak házankénti gyűjtést, amely al-
kalommal az egyház vezetősége ál-
tal kibocsátott aláírt és lepecsételt
gyűjtőlevelekkel, maguk az egyház
presbiterei járják be a községet s az
összegyűjtött adományokat a legro-
videbb időn belül juttassák el a no-
viszádi református egyház presbite-
riumához. Ezzel kapcsolatban is fig-
yelmeztetik a jószívű adakozókat,
hogy a református egyházak gyűj-
tését kizárólag az egyes helysége-
ben közismert református presbite-
rek végzik s aki ilyen címen eszkö-
zöl gyűjtést az említettek kivül,
azokra a rendőrhatalóságok figyelme-
telt kell felhívni.

**A vrsaci Cecilia ének-
kar Kabaré-estje**
a noviszádi árvizkárosultak
javára

Vrsacról jelentik: A helybeli Cecilia énekkar vezetősége szombaton, április 6-án kitűnően sikerült kabaré-estet rendezett a noviszádi árvizkárosultak javára. Az est keretében többek között bemutatásra került a Holdkörös című egyfelvonásos bohózat és a Menyasszonytánc című egyfelvonásos vidám falusi történet is, amelynek egyes szerepeit óriási sikerrel alakították Sámuel Ilonka, Szelko Ilonka, Lantos Ida, Pál István, Dunkel János, Horváth György, Onody Istvánné, Szécsi Hanka, Kalemesz István, valamint a kisebb szerepekben brillírozó Bene Iluska, Pektor Bózsika, Pektor Rózsika, Tóth Ilonka, Káimán István, Szabó Adam, Nyerges Margit, Nagy Ilonka és Szelko Ilonka. A rendezésért Dunkel János egyleti karmestert illeti dicsérel.

Az est keretében kísorsólták Georgijevics Koszta polgármester feleségének gyönyörű magyar baba ajándékát, amelyért az árverésen 740 dinárt fizettek. Georgijevics Kosztánénak ezután is hálás köszönetet mond az egyesület vezetősége s a szerencsétlen noviszádi árvizkárosultak, akiknek úgy a vrsaciak részvéte mint áldozatkészsége enyhíti nyomoruságos sorsukat. Megható volt az előadásban a dobričsevói magyarok nagy száma, a dobričsevóiak gyanis csoportosan jöttek be az előadásra 16 kilométernyire fekvő falujukból. A műsor után a vezetőség részéről beszédet intéztek a közönséghez és gyűjtést rendeztek, amely igen jól sikerült s szépen visszatükrözi a jelenlévő vrsaciak és dobričsevóiak testvéri részvételt átható szívének erőit.

SZINHÁZ-FILM

Hatalmas sikert aratott a Mezei pacsirta sztáribecsei előadása

A sztáribecsei Romai Katolikus Iparos Legényegylet kitűnő műkedvelő gárdája vasárnap délután újból előadta Dénes Gyula és dr. Sándor Jenő „Mezei pacsirta” című három felvonásos operettjét az egyesület otthon nagytermében. Az előadásban megjelentek sorában nagyon sok vidéki is helyet foglalt. A közönség az egyes jelenetek és a felvonások után lelkes ovációban részesítette a kitűnő egüttest.

Az operett főszerepét Horváth Rozikát Ruzsika Inci alakította remekül. Játékar kívül kitűnő hangjával és pompás ténca val is meghódította a közönséget. Sávári Ferenc Karády gróf szerepében aratott megérdemelt sikert. Müller Olga Julika szerepében élethű játékaival, groteszk táncával, csekével a kivívott siker főrésze volt. Partnere, Müller Vilmos Mihály komenciós bárest alakította. Játéka mellett kitűnő organumával is hatalmas

sikert aratott. Zavargó József adta a Ferkó kadétot. A kiváló táncos-komikus ezuttal is felejthetetlen alakítást nyújtott. Müller Sárika táncával és kellemes hangjával hódította meg a közönséget. A két régi műkedvelő: Oláh György és Oláh Gyöngy ezuttal is nagyszerű alakítást nyújtottak. Bauer István a zenetanárt elevenítette meg elsősorban.

Kisebb szerepekben az előadás sikeréhez hozzájárultak: Kiss János, Fodor Magdus, Ország Tereska, Parozen Mancika, Szajovecz Mária, Hóve Rózska, Szabó Ibike, Zorád Terike, Király Ilonka, Mendei Béla Zorád József, Istenes János, Berki István, Pece Vince, Drapos László, Tóth Imre, Börcsök Imre, Füleki Sándor. Az előadást sok hozzáértéssel Tihanyi László rendezte. A díszleteket Knecht Lajos tervezte és Gébel Gyula festette. Verebes Pista és Laci zenekara simulekony muzsikával szolgált.

Herceg Ferenc legújabb színdarabjának főszereplője Karády Katalin. Herceg Ferenc elárulta Muráti Lilinek és Mezei Máriának, hogy volt-e Ceol a Török uccában és ezzel fény derült a Kékroka népszerű hősnőjének titkára, amely évtizedek óta izgatja a színházlátogatók fantáziáját. A két híres színésznőnek a magyar irodalom fejedelménél tett látogatásáról a Színházi Magazin új száma hoz érdekes képes riportot. A magyar színművés másikkal világhíressége, Molnár Ferenc, Amerikából írt rendkívül érdekes levelet, amelyben kifejti, hogy miért nem fog

darabot írni Amerikáról. Babay József hangulatos tavaszi cikke, Farkas Imre „Rózsaszínű szemüveg” és bűbös békebeli regénye, hét nap-hét éjszaka rövid krónikája, a szerencsés hetes oldal, az Operaház fiatal tagjainak első kritikái, érdekes képek a „Salome” díszelőadásának előkelő publikumáról, fotóriport a német-magyar futballmérkőzésről, gazdag divatrovat, film, társaság, irodalom, külön gyermeklap Sice urfi kalandjaival, kotta- és kézimunkamelléklet egészíti ki a Színházi Magazin új számát.

A feketési református Keresztény Ifjúsági Egyesület vasárnap esti kultúrösszejevetelén Bojin Baba tartott nívós és értékes felolvasást a paraszt szó jelentőségéről a magyar nép között, a magyar hagyományokban és gondolatvilágban. Érdekesítő módon világosította meg a paraszt szó felre-magyarzásának eredetét s magyarázta annak tulajdonképpeni mély értelmét, melynek jelentőségét a legújabb katolikus korban egyre jobban felismerik és minden nemzet a saját parasztságát az első osztályú nemzetalkotó és fejlesztő tényező közé sorozza. A nívós felolvasás után érdekes vita fejlődött ki a jelenlévők között s a vita anyaga és kifejlődése mély nyomokat hagyott a lelkekben. Bertók József Móricz Zsigmondnak egy a felolvasáshoz alkalmazkodó megható szépségű novelláját olvasta fel, amely ugyancsak nagy tetszést váltott ki a nagyszámu hallgatóságból. A szokásos bibliaolvasást ez alkalommal Tóth Zsuzsika végezte.

A feketési Polgári Magyar Olvasókör nagyszámu közönség előtt bonyolította el, vasárnap esti műsoros összejevetelét, amely ezuttal is teljes elismerést érdemelt ki. A műsor központjában Kozma László előadása állott, aki nagyon eredeti módon és lebilincselően fejtegette a magyar matfok szerepét a magyar közmondásokban. A megszokott nívót jóval meghaladó értékes előadást hálás tapsokkal köszönte meg a nagyszámu hallgatóság. Hóza Dezső tehetséges szavallata után Orosz Lajosnak, a feketési dalárda méltán népszerű tehetséges tenoristájának magyar dalai következtek, amit a közönség megráztatott. Nemeth Mihály megszokott nívós rendezésében egy nagyon ötletes és derűs bohózat következett „Ki viseli a nadrágot” címmel, amelyet Sárközi Rozika, Ubornyai József, Szabó József, Ori Imre és Borbély András segítettek nagy sikerrel. Szombati Lajos ötletes monológia zárta be a jól megválogatott, nívós műsort.

A báró váratlanul az erkélyre lépett, ahol a nő gyermekével tartózkodott; — egy darabig a kisfiával játszott, aztán a feleségéhez fordult s szokatlanul gyöngéd hangon kérdezte tőle:
— Ön szenved?
— Nem. Ugy érzem magamat, mint rendesen.
— Feltűnően sápadt.
— Mindig az voltam, amióta élek.
— Sápadtsága újabban szinte ljesztővé vált: önnek orvossal kell megvizsgáltatnia magát.
— Köszönöm figyelmességét, — mondotta a nő szárazon.
— Csak kötelességemet teljesítem. Ön szem'atomást fogy, nem érintkezik gyermekén kívül senkivel s olyan buskomorságba merül, amely hovatovább betegséggé fog kifejlődni.
A báróné nem válaszolt semmit.
A férjf nem is várt feleletet, mert ismét a gyermekhez lépett, pár szót váltott vele s aztán eltávozott.
Pár nappal később a báró ismét a feleségéhez ment s közölte vele, hogy az orvosok a következő órában jelentkezni fognak.
A bárónó hidegen fogadta ezt a közlést s amikor az orvosok csakugyan megérkeztek, előkelő leereszkedéssel fogadta őket.
Dr. Brandis volt és a segédorvosa.
Egy óra hosszat vizsgálgatták a bárónét s annyi és oly furesa kérdéseket intéztek hozzá, hogy a nő végül azt hitte, hogy két meghibbant elméjű emberrel van dolga.
— Méltóságos bárónó, — mondotta a sok kérdezősködés után



A Róka kórház rejtelméi

Izgalmas történet a száz év előtti Budapest meiysegeiből

(16)

doktor Brandis, — ön beteg és azt tanácsolom, ne vegye baját könnyűedén.
— Csakugyan beteg vagyok? — kérdezte megdöbbenve a hölgy.
— Beteg. Holnap megegyeszer eljövök, kollégámmal együtt.
Az urak elbucsuztak s a báró szobájába mentek.
A báróné egész testében reszketett. A terrasra sietett, fölkapta kisfiát, magához ölelte és sírni kezdett.
Amint néhány perc múlva könnyeit letörölve, fölelemte a fejét, egy idegen fiatalembert látott maga előtt.
— Mit akar? — kérdezte gyanakvóan és be akart sietni a szobájába.
— Ne féljen tőlem, bárónó, — szólt az idegen, — olyan valakit lát ön bennem, aki meg akarja menteni önt attól a veszedé'emtől, amely most fenyegeti.
— Ki ön?
— Rískó Ferenc vagyok, de ez a nő teljeséggel ismeretlen ön előtt. Bizzék bennem, méltóságos

asszonyom s adjon alkalmat arra, hogy pár percig zavartalanul beszélhessünk s meg fogja látni, hogy igaz ember vagyok. Önt nagy veszély fenyegeti, csehszövés folyik ön ellen, amelynek hálójából nem tud elég gyorsan menekülni!
A fiatalomoz arca annyi becsületességei és jószándékot árult el, hogy a báróné nem tudott nem hinni neki.
Szobájába hívta s első kérdése volt:
— Hogy jutott ön ide?
— Senkit se találtam, aki beszélhetett volna.
— Mi érdeke van önnek abban, hogy engem védelmezzon?
— Semmi, csak a tisztességes ember kötelessége.
— Nos, térjünk a dologra. Beszéljen!
— Méltóságos asszony, férje nem szereti önt.
— Tovább!
— Gyűlöli önt.
A báróné tekintetében meg'epődés tükröződött.
— Honnét tudja ezt?

— Még többet is tudok!
— Beszéljen!
— A báró ur el akarja önt tenni lábaltól!
— Ön bolond! — De szívében érezte, hogy Feri igazat mond. — Be tudja bizonyítani, amit állít.
— Igen.
— Bizonyítson tehát.
Feri most elbeszélte a bárónónek, hogy milyen párbeszédet hallgatott ki a Palatinus-szállóban a báró és doktor Brandis között.
A bárónét kirázta a hideg.
— Bizonyítékat, bizonyítékat! — lihegte.
Feri vállat vont.
Most az asszony hirtelen fölkel a székeről s arcán gyors elhatározás látszott.
— Maradjon itt, nemsokára visszatérek.
Egy kis folyosón át az ura dolgozószobájának egy rejtett tapétaajtájához sietett. Azon szokott a báró ki- és bejárni, ha észrevétlen akart maradni.
A bárónó az ajtóhoz lapult s a kulcsyukra szoritotta a fülét.
A két orvos még a bárónál volt s éppen most beszéltek meg részletesen, hogyan fogják az elmebetegosztályra beszállítani a bárónét.
A nő éppen eleget hallott. Földuntan tért vissza Ferihez.
— Ön igazat mondott! Adjon tanácsot, mit tegyek?
— Meneküljön!
A báróné büszkén kiegyenesedett, úgyhogy Feri esodálattal nézett reá.
— Nem menekülök! Csak a botrányt akarom elkerülni. De ha

KÖZGAZDASÁG

Háborus pénzpolitika és infláció

Küzdelem a pénzhigiús ellen — Megnövekedett jugoszláv bankjegyforgalommal szemben nagyobb állami bevételek

— Saját munkatársunktól —

Európaszerte és így a semleges államokban is, egyre jobban kísért az aggodalom, hogy miként a világháború után, úgy a mai európai háború befejezésével, de talán még előbb is, a pénz értéke jelentősen csökken és ezzel a dolgozó tömegek széles rétegeinek, főleg a fix jövedelmekből élőknek és az önálló egzisztenciák életműve az egész közgazdasági élet nagy kárára, lecsökken. Lélektanilag megítélve, ez az aggodalom érthető, de nem indokolt. Lélektani okokból talán éppen a világháborút követő esztendőök inflációs epidémiájára való gondolat táplálja az aggodalmat. A közönség saját magával akarja elhitetni, hogy mivel már egyszer szembe került a pénzzel és elértéktelenedése komoly veszteségekkel sújtotta, ettől a mai európai háború alatt vagy utána sem fog megszabadulhatni.

Felmerül tehát önként is a kérdés, vajjon

fenyegeti-e Európát és ezzel minden európai államot a pénz elértéktelenedésének esetleges veszélye?

Nehéz erről ma még tiszta képet nyerni vagy teljesen megalapozott véleményt mondani, főleg nehéz a hadviselő államok helyzetét már ma áttekintve, általánosítani, hogy

a pénz elértéktelenedése tulajdonképpen a győztes, a legyőzött és a semleges államot egyaránt sújthatná-e?

Tagadhatatlan, hogy az európai fináncpolitikának ez az időszaki problémája ma is kísért és a pénzügyi élet teoretikusai ennek a kérdésnek már ma nagy figyelmet szentelnek, legalább is olyan mértékig, hogy egyöntetűen megállapítják:

az infláció minden ország gazdasági életének lezüllését jelentené.

Többé-kevésbé nagyobb károkat okozna, mint maga a háborus gazdálkodás.

Bizonyos, hogy az utolsó husz év gyakorlati, pénzügyi tapasztalatai és a monetáris tudományok újabb elgondolásai már megtalálták azt az utat, amelyen a háborus gazdálkodás következményeit infláció nélkül is le lehet vezetni. Ez az ut a semleges államok részére is nyitva áll, amelyek a felfegyverkezésre kiadott nagy összegek és az általános drágulás miatt is szükségessé vált

bankjegyforgalmukat növelni kénytelenek.

Nézzük például közelebbről Jugoszlávia bankjegyforgalmát, amely ma a 11 milliárd felé köze-

ledik. Az utóbbi öt évben az ország bankjegyforgalma — a Narodna Banka hivatalos kimutatásai alapján — így alakult:

	millió dinárban:
1939:	8647
1938:	7095
1937:	6425
1936:	5873
1935:	5518

Az emelkedés kétségenkívül jelentős. Ezzel szemben azonban az utóbbi öt év államháztartásának bevételei (büdzsékévek alapján) voltak:

	millió dinárban:
1938/1939:	12.387
1937/1938:	11.987
1936/1937:	10.571
1935/1936:	10.001
1934/1935:	9.758

Hogy a jugoszláv bankjegyforgalom ez év márciusában közel ért a 11 milliárdhoz, annak oka az államháztartásra nehezedő különböző finánciális műveletek, amelyek közül említsük meg itt a 4 milliárdos belföldi kölcsön 77 millió dináros első trancheának kibocsátását, majd az azt követő előbb 500 — majd 240 millió dinár értékű pénztárjegyek kiadását és végül a 350 millió dináros Nemzetvédelmi Alap létesítését. Mindezeknek a rendkívüli idők követelte belső kölcsönöknek az államháztartásban való fedezetéről kellő gondoskodás történt, amelyek között említsük meg itt elsősorban az új adótörvény progresszív rendszerét, a honvédelmi pótlékok bevezetését stb.

Látjuk tehát, hogy például Jugoszláviában a monetáris politikai intézkedések szigorúan konzervatív jellegűek és garantálják ezt

a jugoszláv tőkének százszázalékosig a belföldi termelésben való gyümölcsösztetése is, ami tulajdonképpen a leghatásosabb eszköz az infláció leküzdésére. Természetesen az infláció elleni védekezést sem a tudomány, sem pedig a pénzügyi politika nem tudja megakadályozni ott, ahol a tőkés társadalom a pénzt teaurálja vagy improduktív tőke gyanánt kizárólag bankbetétekben köti le.

A pénznek forogni kell és a termelés és értékesítés mechanizmusából nem szabad kiesnie.

A jugoszláv tőke ezt a gazdasági hivatását annál is inkább megtelheti, mert hiszen a Nemzeti Bank a kibocsátott bankjegyeknek, mintegy 23 százalékára aranyfedezetet tart.

□ **A magyar iparosság a beográdi kiállításon.** Beográdból jelentik: A magyarországi kis- és középiparosok a Magyar Királyi Külkereskedelmi Hivatal pavillonjában állítanak ki. A pavillon vezetője granasztói Rihmer Oszkár. A Kisipari Kivétel részéről dr. Futó Mihály ügyvezető elnök, a Háziipari Egyesület részéről Avukamovich A. elnök, a Magyar Királyi Budapesti Szabadkikötő részéről pedig vitéz Bornemissza Félix, Kispéteri Jenő, Zimányi György és Vigár Béla vesznek részt a kiállításon.

A nép nevelése az egyesület létalapja Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

nem megy anélkül, — hát azt se bánom!

— Mit fog tenni, asszonyom?

— A törvény oltalmát igénybevevni!

— Az nem ér semmit, méltóságos asszony. A két orvos és a rendőrfőnök a'airása megpecsételik az ön sorsát. Tébohydába zárják!

— Lármát fogok ütni, erőszakoskodni.

— Annál rosszabb lesz önre nézve. Akkor mint közveszélyes örülltel fognak elbánni önnel.

— Rettenetes, rettenetes! — törtelte az asszony. — Lehetséges, hogy ekkora gazságot véghezvinni merészkedjenek? Az uramat minden gonoszságra képesnek tartom s bár magam hallottam aláváló tervüket, mégse hishetem, hogy erre az életműltségre képes legyen.

— Méltóságos asszony, — szolt Feri szerényen, — a továbbmaradást kockázatosnak tartom magamranézve. Kötelességem meg tettem, most engedje meg, hogy eltávozzam.

— Ne menjen, segítsen rajtam, — könyörgött most az asszony.

— Félek egy percig is tovább maradni ebben a pokoli házban s ha maradnék, talán csakugyan tébohydodottá vá'nék, mire a két orvos ismét visszatér.

— Hajlandó reám bizni magát?

— Igen!

— Akkor holnap este hét órakor ismét eljövök, hogy menekülését elsőegítem.

— És addig? Mi lesz addig?

— Két nap beletelik, míg for-

málisán előkészítik az ön elszállítását. Holnap estig van ideje.

— Hová vezet engem?

— Nővéremhez, aki nemes érzésű, jó leány. Ott fog ön elrejtőzni a férje kutatásai elől, amelyek, különösen az első napokban, nagyon szorgosak lesznek.

— Holnap este hét órakor tehát fiammal együtt készen várom önt, — mondotta a bárónő és kezét nyújtotta a fiatalembernek. Előtte ez a kézfogás jutalomnak látszott, amelyet nem adott volna a világ minden kincséért sem.

A szép, szomorú asszony mély rokonérvést keltett szívében. Az a tudat, hogy szolgálatára lehet, boldoggá tette.

Félorával Feri távozása után a báró ismét a teraszra ment s így szolt a bárónőhöz:

— Az orvosok közlései aggodalommal töltötték el egészségi állapota iránt. Szükségesnek tartják, hogy ön holnap, vagy holnapután visszatérjen a városba.

A bárónőnek egész lelkierejét meg kellett feszítenie, hogy el ne árulja magát, hogy belátott a sötét cselszövénybe.

— Mikor akarja teljesíteni az orvosok kívánságát? — kérdezte a báró.

— Amikor tetszik.

— Mégis tudnom kell egész pontossággal, mert szenvedő állapota folytán szükségesnek tartom, hogy személyesen kísérem be a városba.

— Persze, hogy az örültek házába hurcoljon! — akarta mondani a nő, de összeszorította ajkait s kis gondolkodás után így szolt:

— Nos hát, holnapután!

A báró helyeslőleg intett.

— S hogyan érzi most magát?

— kérdezte változtatlan hangon.

— Nem jól.

— A városban meg fogják gyógyítani.

— Adja Isten.

— Tehát holnapután?

— Holnapután reggel.

A báró eltávozott. Amint léptei elhangzottak, a nő csöndesen süsgotta:

— Elvétetted a számítást, jó ember! Nem juttatsz a tébohydába, hogy aztán a szeretőddel élhess. Nem kaparintjátok meg millióimat, — a cselszövényt meg fogom hiusítani!

7. A RÓKUS-KÓRHÁZ TITKAI

Praczek mester, a Rókus-kórház portása, a legderekből és legszolidabb ember volt mindazok között, akik valaha is hasonló hivaltal betöltöttek. Sohasem látták kocsmában iddögálni, s nem érintkezett senkivel, — anélkül, hogy embergyűlölő lett volna. Egész nap, amíg a közönség ki- s bejárt a kórházba, portásfülkéjében ült, szíves modorban adta a fölvi'ágosításokat s mindenkiel szemben maga volt a megtestesült előzékenység.

Ezért aztán mindenki előtt rokonszenves jelenség volt, az épületben s előjárói előtt is különös bizalomnak örvendett, mindenhová beléphetett s bizonyos befolyásra tett szert.

Praczek nőtlen volt. Fiatalkorá-

ban nem volt rá ideje, hogy meg-nősüljön. Most meg, ötven esztendőskorában, már nem volt hozzá kedve. De annak ellenére, hogy már félszázad volt a hátamögött, hatalmas erejű férfi volt s amely hatalmas erejű férfi volt s piros-pozsgás arcáról lekiabált az egészség és a jóindulat, amely mindenkét magához vonzott.

Ezen az estén is fülkéjében üldögélt Praczek, amikor a kapu csengője megszólalt. Bekötözött fejű ember állt kívül és siránkozó hangon kérdezte, kaphatna-e orost. Praczek tagadólag válaszolt, mire az állítólagos beteg figyelmenesen körülnézett és mikor senkit se látott semerre se, cédulát vett e'ő zsebéből és Praczek markába nyomta. A »Fekete Embertől« — mondotta és gyorsan eltávozott.

Praczek bezárta a kaput s lakásába ment, ahol elolvasta az írást. »Félorával korábban!« — ez volt az egész.

A portás megértő'eg bólintott a fejével és széttépte a papirdarabot. Most megtette a szokásos ellenőrző-körtjét az épületben, amelynek végeztével visszatért lakásába és teljes lelkiyugalommal pipára gyujtott.

Amint a toronyóra a nyolc órát elütötte, öröm látszott tükröződni az arcán s a kapuhoz sietett, amelyen bebocsátott egy embert, szívélyesen és barátságosan kezelt fogott vele és szobájába vezette.

(Folytatjuk)

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

125 közlemény

Kilencedik rész Kereskedelmi levelezés

Trgovačko dopisivanje — korespondencija)

Elismervény (potvrda)

Az elismervényben a kiállító arról nyilatkozik, hogy valakitől valamely tárgyat megőrzés vagy továbbadás céljából átvett.

Iparosok és kereskedők, ha készítményeket vagy árukat küldenek valakihez megrendelésre, vagy továbbadás, elszállítás stb. végett, gyakran nyomtatott, — és csak kitöltendő kettős nyilatkozatot használnak: az egyik a szállító levél (tovarni list), a másik az átvétel elismerése. Az elsőt a küldő írja alá, a másikat a tárgyak átvevője.

Példák:

1. Áruminták átvételéről:

Elismervény

Elismerem, hogy Illés János noviszádi ügynök Pál Sándor noviszádi kereskedő felkerésére szívességből nekem a mai napon kávémin-tákat tartalmazó dobozt szolgáltatott át.

Szenta, 19... márc. 9.

Vámos Péter

(Dolepotpisani ovim potvrđujem, da je g. Jovan Iles trg. agent iz Novog Sada na molbu g. Aleksandra Pala novosadskog trgovca meni kao uslugu predao kutiju uzoraka kafe).

2. Lepecsételt csomag átvételéről:

Elismervény

Senta, 9 marta 19...)

Scheurer Gáspár szombori ékszerésztől kemény papirba göngyölt 8. G. betűs nyomóval lepecsételt, állítólag külföldre áraláncokat tartalmazó csomagot vettem át, hogy Nagy Béla, bajmoki földbirtokos jelentkezése esetében neki átadjam.

Szombor, 19... július 10.

Noll Kristóf
 uriszabó

Kötelezvény

(Obveznica)

Kötelezvénynek vagy adóslévének oly úrryiratot nevezünk, melyben az adós tartozását elismeri, s kötelező módon nyilatkozik arról: mennyit és hogyan fizet adóssága tárgyáért használati díjat, mikor és hogyan teljesíti a visszafizetést, esetleg: minő biztosítékot ad hitelezőjének tartozása fejében.

Az adósság tárgya lehet bármely elhasznáható dolog; pl. a mezőgazda vető magot kér kölcsön, s tartozását várandó terméséből fizeti vissza a megállapodás szerint.

A kötelezvényben ki kell tenni: 1. az összeget; 2. a kölcsönadó vagyis kötelező nevet; 3. a használati díjat, nevezetesen a kamat mennyiségét és fizetésének idejét; 4. a tőke visszafizetésének idejét, s ha volna, minden egyéb kötelező megállapodást.

A kötelezvények közé lehet számítani a bont is. (A »bón« francia szó, s annyit jelent, hogy jó, t. i. ennyi és ennyi dinárért, azaz ér »x« dinárt, értéke x din; beváltják, beszámítják x dinárba). Ez t. i. rövid nyilatkozat, mely szerint az aláíró megnevezett személynek, vagy a nyilatkozat birtokosának fizetést ígér, vagy pénz felvételét ismeri el, s megterítése iránt intézkedik.

Példák:

1. Pénzösszegegről:

Kötelezvény

Elismerem, hogy Tantner Gyula pancsevoi fűszerkereskedő urnak 1939 évi október 15-től ugyanazon évi december 26-ig nála vásárolt különféle árukért 380.— din. azaz *Háromszáznyolcvan dinárral* tartozom. Kötelezem magamat, hogy az összeget f. év február 28-ig hiánytalanul megfizetem.

Debeljacsa, 1940 jan. 14.

Bokay Károly
 földbirtokos

(Dolepotpisani ovim potvrđujem, da sam g. Juliju Tantneru, špecerajskom trgovcu u Pančevu dužan 380.— din. t. j. tristotine osamdeset dinara, za raznu kod njega kupljenu robu u medjuvremenu od 15. okt. 1939 god. do 26. dec. iste godine. Obavezujem se, da ću ovu svotu do 28. februara ove godine neizostavno isplatiti.

Debeljača, 14 jan. 1940.)

Temerin, 19... április 6.

(Folytatjuk)

SPORT

A BSK-játékosok lemondták közreműködésüket a válogatófőben

11 bécsi játékos a német kereiben

Tegnap számunkban megírtuk, hogy Szimonovics Bosko szövetségi kapitány a vasárnapi német-jugoszláv mérkőzésre 15-tagu válogatott keretet jelölt ki, amelyben a BSK 7 játékosa kapott helyet. A beográdi kékfehér játékosok, névszerint Sztoilkovics, Dupac, Manola, Lechner, Gsovics, Valyarevics és Niko'ics a VNSz vezetőségéhez írt levélben lemondták közreműködésüket s így a szövetségi kapitány teljesen új helyzet előtt áll. Valószínű, hogy ezekután a jugoszláv csapat zömét Bécsben a Horvát Szövetség játékosai állítják össze.

A német szövetség 14-tagu ke-

retet jelölt ki a bécsi mérkőzésre, tagjai a következők:

Kapusok: Raftl (Rapid) és Zöhner (Ausztria).

Hátvédek: Janes (Fortuna) és Schmaus (Vienna).

Fedezetek: Hahnreiter (Admira), Hofstaetter (Rapid), Skoumal (Rapid), Mock (Ausztria).

Csatárok: Lehner (Augsburg), Hahnemann (Admira), Conen (Stuttgart), Reitermayer (Wacker), Binder (Rapid) és Pesser (Rapid).

A német csapatba tehát tulnyomórészt ostmarki futballisták kerülnek, miután a mérkőzés Bécsben lesz.

BIRÓKÜLDÉS A VASÁRNAPI MÉRKÖZÉSEKRE

Noviszádi alszövetség: Noviszádon NAK-Rádnicski Popovics Csátó és Isztra Gragyanszki Szamardzija, Beocsinban Cement-Mácsva Szvetozár Petrovics. Palánkán Szloga-ingyjai ZsSK Momirov.

Magyar Nemzeti bajnokság: Hungár a-Ferencváros Egner, Szolnok-Haladás Kiss M. Ernő, Ujpest-Szeged Majorszky, Taxisok-Bocsikai Tihaméry, Elektromos-Kassa Szőke.

ASBÓTH NYERTE A PALERMÓI TENISZVERSENYT

A genovai nemzetközi teniszverseny után az ott összegyűlt játékosok legnagyobb része Palermóba utazott, ahol a genovainál is erősebb mezőny gyűlt össze. Ez a verseny a fiatal magyar Asbóth Józsefnek újabb sikerét hozta: Asbóth bejutott a döntőbe, itt az ir Roges ellen 6:3, 7:5, 6:3 arányban biztosan győzött s ezzel megnyerte a férfiegyest.

A jugoszláv játékosok a férfi-egyesben már a II.—III. fordulóban kiestek, párosban azonban a Puncsec-Pallada pár minden ellenfelét legyőzte s megnyerte a versenyt.

Futball-eredmények

SZTANISICS: ZsAK (Szombor)—Szloga 3:0 (2:0), bajnoki, játéke- vezető Boskovics. A mérkőzés a bíró erélytelensége folytán meglehetősen eldurvult.

SZTARAPAZOVA: Sz'avia—Stefanik 5:1 (3:0), II. osztályu bajnoki.

VOJKA: Szremac—Jellasics 9:0 (6:0), II. osztályu bajnoki.
 BRÜSSZEL: Belgium-Luxemburg 1:1, válogatott mérkőzés.

Rövid sport hírek

Domenico Rossini, a kitűnő vívómester, szombaton este félkilenc órai kezdettel Szomborban, a Szloboda-szálloda dísztermében vívó-akadémiát rendez, amelyen a mester szombori és noviszádi tanítványai vesznek részt. Az akadémiát szombori sportkörökben nagy érdeklődés előzi meg.

A NAK ma délután edzést tart, amelyre az összes játékosok megjelenését kérjük a pályánkon. — A vezetőség.

Schaffer Alfréd, Középeurópa volt gólkirálya, a bajnoki évad végén megvált a bukaresti Rapidtól és Olaszországba megy edzőnek.

Hugh Ruttledge hírneves felfedező előadása. Noviszádon, Szombaton, 13.-án este 9 órakor tartja noviszádi előadását Hugh Ruttledge világszerte ismert alpinista, az Angol-Amerikai-Jugoszláv Klub helységeiben (Gresko-Sko'szka ucca 9)). Hugh Ruttledge közismert a világ közönsége előtt, mint annak az expedíciónak vezetője, mely céljait tűzte ki a Mount Everest megmászását 1933. és 1936. években. Életének nagyobb részét Indiában töltötte polgári szolgálatban. Az volt a szerencséje, hogy Almorába és Kumaonba lett áthelyezve és ezekben a zord hegyi részekben állandóan magaelőtt látta az égigérő Himaláját, ahol alkalmá volt sorban megmászni a hegycsúcsokat és ahol írtbet lakóssága annyira megszerette, hogy mint eddig egyedüli európaiak ő és felesége megkapták az engedélyt, hogy a tibeti nép szent hegyét Mount Kailas-t meglátogathassák. Született 1884. évben. Tanulmányait Cambridge-ben, Lausanne-ban és Dresdenben végezte. Ezen előadás iránt igen nagy az érdeklődés, mert ezalkalommal először lesz része Noviszád közönségének, hogy megismerje egy ilyen hegységi felfedező utnak részleteit. Belépődíj nincs.

KUGLI HIREK

Az adai IKK vasárnap a Sztáribecsei Juventusszal játszott bajnoki mérkőzést. Eredmény 193:177 a KK javára. Ezzel a KK bebiztosította magának a sztáribecsei alszövetségben az első helyet. A Napred jubiláns mérkőzésén az ötödik díjat nyerte. Április 14-én az Ivnic pályán az adai IKK a sztáribecsei IKK-val és a Farina csapatával játszik bajnoki mérkőzést. Az adai Napred a bácskogradištei Radnicski KK-val játszott vasárnap bajnoki mérkőzést a Báló-pályán. Bíró Börcsök. Eredmény 172:144 a Napred javára. Kitént, Ivanics, Székely, Bíró, míg a Radnicskiból Örlös, Racsá és Baranyi,

Értesítés!

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy április elsején kiléptem a »SZLOBODA« szálloda kötelékéből és tisztelettel közlöm, hogy az »ASTORIA« kávéházat átvettem és azt »ELITE« néven tovább vezetem, ahol kedves vendégeimnek a legnagyobb előzékenységgel és a legmesszebbmenő figyelemmel fogok szolgálatára állni. — Az eredeti tervtől eltérően a kávéház nagyobbitását és átalakítását a nyár folyamán fogom eszközölni.

Tisztelettel
MEZEI ZSIGA, a »Szloboda« volt igazgatója.

Az anya csodálatos ösztöne

Megérezte, hogy a fia lezuhant a repülőgéppel

Cardiffből jelentik: Különös eset tartja izgalomban Cardiffot és környékét. Az egyik közeli majorban lakik John Harris gardálkodó és a felesége. Egyetlen fiuk, Hubert, a leghadserégnél szolgál. A gardálkodó és a felesége a kellemes tavaszi időben a verandán ült és egyszerre csak repülőgépzugásra lett figyelmes. Harrisné felnézett a felhőkbe és így szólt a férjéhez:

— Az az érzésem, hogy Hubert repül felettünk.

Két nőrokonuk tartózkodott a verandán, ezek mosolyogva fogadták ezt a kijelentést és megjegyezték, hogy az angol légihaderőnek sokezer gépe van, nem valószínű, hogy pont ezen a gépen repül a fiu. Pár percig nézték a gépmadarat, amely egyre bizonytalanabban keringett a levegőben, majd néhány száz méternyire a majortól hirtelen lezuhant. Az asszony felsikoltott: — Egész biztosan Hubert ült benne! Ne is vitakozzatok velem!

az én anyai szívem megérezte a veszedelmet.

Miután a család megakarta nyugtatni, valszemmién a katasztrófa színhegyére siettek. A katonai repülőgépből akkor húztak ki a falubeli tűzoltók három halottat.

közte Hubert Harris repülőaltiszt holttestét.

Néhány órával később már meg is érkezett a szülőkhöz a légügyi minisztérium jelentése, amely közölte, hogy a fiuk gyakorlatozás közben lezuhant és meghalt.

A három hűséges elefánt

Londonból jelentik: A háború a cirkuszpariban is erősen érezteti a hatását. Az elemiszerkorlátozások az állatokra, sőt vadállatokra is kiterjednek és így a legtöbb cirkusz gazgató nincs abban a helyzetben, hogy üzemét fenntartsa. A napokban szűnt meg London egyik leghíresebb cirkusza. Georgia Chapman, a tulajdonosió kénytelen volt állatait elárvereztetni. Kint ngy

a fenevadak árai nagyon leestek az utóbbi időkben.

Három tigrisért összesen hetven fontot fizettek, míg három medvéért nem lehetett többet elérni husz fontnál.

Mrs. Wickert Cressy-Marches, a híres állatbarát tíz fontot adott három pelikánért, amelyeket most a lakásán tart. A legmeghatóbb azonban a három elefánt esete volt. Georgia Chapman kénytelen volt megválni három elefántjától is, amelyek egy másik cirkusz istállójába vándoroltak. Ejjel Chapmanét szörnyű dörömbölés rúzza fel álmából. Kiugrott az ágyból és leszaladt a kertbe. Meglepetéssel látta, hogy

ott áll a három elefánt és orrmányukkal verik a kaput, hogy bejöhessenek.

A hűséges elefántok hazaszöktek urnőjükhez. A cirkuszigazgatót annyira meghatotta ez a ragaszkodás, hogy az elefántokat visszavásárolta és egyelőre házának kertjében szállásolta el őket. Ujságírók előtt kijelentette, hogy bár nincs már cirkusza,

a három elefánttól nem fog többet megválni.

Reggelenként a Hyde Parkban lehet látni, amint három elefántját sétáltatja, amelyek megelégedett trombitálás-szedgetik fel orrmányukkal a kavicsokat.

Eredeti budweizeri sör kizárólag a Gambrinus-sörözőben, Noviszád

Szőlő oltvány, gyümölcsfa

törpe és magas, valamint rozskák a legkifünőbb fajokban garancia mellett beszerezhetők

Sévár László

okleveles szőlész telepén Petrovaradin, (vasutállomás mellett)

Tőzsde

BEOGRADI ERTEKTŐZSDE

Devizák: (kinlátat — kereslet dinárokban) + 28.5% prim

Április 10.

London (egy font) 156.10—152.90. Páris (100 frank) 88.70—86.40. Newyork (100 dollár) 4485—4425. Genf (100 sv. frank) 1005—995. Milánó (100 lira) 226.76—223.65. Amszterdam (100 holl. frt.) 2386.25—2348.25. Berlin (100 márk) 1796.38—1773.62. Brüsszel (100 belga fr.) 765—753. Newyork magánkliring 5520—5480. Berlin magánkliring 1490—1470.

Allampapírok: 8%-os külföldi kölcsön 101—100. kötés 100.50. 7%-os külföldi kölcsön 92.50—91.50. kötés 92.4%-os agrárkölcsön 53.50—53. kötés 53.50. 2 1/2%-os Ratna Steta 442—441. kötés 441.75. 6%-os bégluk 76.75—76. kötés 76.25. 6%-os dalmát agrár 70.25—69.25. kötés 69.65—69.50.

NOVISZÁDI TERMÉNYTŐZSDE

Buza, Noviszád és Szombor környéki 229—231. középbačkai 229—231. felsőbačkai 229—231. baranyai 226—223. tiszai uszály 233—235. felsőbánáti 229—231. délbánáti 224—226. szerémi 226—228. szlavóniai 228—230. Rozs, bácskai 185—187.50. Arpa, bácskai és szerémi 64.65 kilós 192.50—195. Zab, szerémi 178—180. szlavóniai 190—182. Tengeri, bácskai 176—178. vrsaci paritásban 173—175. indiai paritásban 176—178. Buzaliszt, bácskai és bánáti nullás gg és g 340—350. kettes 320—330. ötös 300—310. hatos 280—290. hetes 250—260. nyolcas 172.50—177.50. szerémi és szlavóniai nullás gg és g 335—345. kettes 315—325. ötös 295—305. hatos 275—285. hetes 245—255. nyolcas 172.50—177.50. Buzakorpa, jutazsákokban bácskai és szerémi 155—157.50. bánáti 152.50—155. Fehérbab, bácskai és szerémi 2%-os zsák nélkül 445—450. Sertézsír, 25 kilós kánákban brutto nettóért 18—18.25. hordókban netto, franko hordó 1850—1875. Irányzati: változatlan. Forgalom: gyenge.

KÜLFÖLDI TŐZSDEZARIATOK

Zürich: Beograd 10. Páris 8.74 1/4. London 15.44. Newyork 446. Brüsszel 75.75. Milánó 22.52. Amszterdam 236.725. Berlin 178.75. Szófia 5.50. Bukarest 2.125.

APRÓHIRDETÉSEK

Ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszád

Ma német nagyfilm premierà:

Óceán lángokban

Hans Söhner, René Deltgen, Rudolf Fernan, Winnie Markus

Jelige:

»Ezer virág gyógyerejét — NÖVENY-HARMAT nyújtja feléd! Ára patikákban, boltokban 14 dinár. 1879

ELADÓ

LEICA fényképezőgépet szakember-től vegyen. Megtanítjuk fényképezni. Vajda fotókereskedés, Zselyeznicska 32. 2137

MOTORKEREKPÁR, majdnem új 250 ccm. négytémű NSU. eladó. Noviszád. Kralja Alekszandra 19. az udvarban. 2225

ELADÓ két jégsekreány, féderes huskocsi, rém. pult és egyéb felszerelés. Megtekinthető. Noviszád. Dudarszka 53. 2233

NIKKELEZETT hajszartó-sapka eladó. Noviszád, Nemaszka 2. 2235

KIADÓ

ELEGÁNS butorozott szoba két személy részére fűrdőszoba használattal. Kiadó. Noviszád, Barona Bajicsa 4. I em. 3. a törvényszék mögött. (Érdeklődni a házfelügyelőnél.) 2223

ÜZLETHELYISÉG, igen forgalmas helyen, alkalmas különösen rőfös-, vas- vagy fűszerüzletnek. azonnal kiadó. Érdeklődni: Noviszád. Mileticeva 48 szám. 2231

KERESLET

VINCELLÉRT május 1-é belépésre keres Monasevics Dusan, Noviszád. Pasicseva 9. 2174

TRANZMISSZIÓ hat méter hosszú, 100 mm átméretű, esetleg csapágyakkal megvételre kerestetik. Forgácsmalom, Bácska Topola. 2188

HÁZASPÁR kerestetik április 15-re, az ember kocsisnak, az asszony mindenesnek. Jelentkezni: Martin Róbert-nél. Noviszád, Luja Bartua 52. 2232

KERESEK megvételre 800—1000 literig viztartályt. Kovács garázs, Bácska Topola. 2229

TISZTVISELŐNŐ, szerb, magyar, német nyelvtudással azonnal felvétetik. Arvizkárusultak e'önyben. Schosberger Frigyes, Noviszád, Kralja Alekszandra 10. 2236

GYERMEKTELEN házaspár házmes-teri teendőik ellátására illetve kocsisnak felvétetik. Érdeklődni Kralja Alekszandra 11 alatt. Ugyanott jó szakácsnő is alkalmazást kap. 2234

STEYR autók

PFSAFF

varrógépek és a legjobb merskárú kerékpárok állandóan raktáron:

„JUNG“ SZUSZEDSZKY

Noviszád, Safarikova 9. — Telefon 32-69.

KÜLÖNFÉLE

CSANTAVIREN elveszett Kisgyörgyei Szilveszter névre szóló két lap-passzus, A megtaláló jutalom ellenében adja le Beggik József bognárnál, Csantaviren. 2155

DR. FILIPON CREME a modern kozmetika remekműve, a legjobb és legkedveltebb zsirtalan nappali krém. Apoteka Kuchler, Vršac. 2474

FIAT Wanderer, D.K.W.

gépkocsi képviselet PIRELLI AUTÓGUMI, autókalkatrések, felszerelések, AUGUST KUTALEK, NOVISZÁD, Kralja Petra II. 64—84. Telefon 31-06

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvörösödést és más arcisztatlanságot pár tegely használata után biztosan eltüntetnei DARUVARI krem minden szakületben kapható. Háromszarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszer-üzlet Szabotica

SULYOK fest, tisztít, Száraz és vegyi tisztítás. Bőrtetőkölök, bőrkabátok, bőrbutorok festése minden színben. Olcsó árak. Noviszád, Postanszka 14. 7045

Jégsekreány

Bármilyen használatra jótállással készült. Ujvári Ferenc, Tamarin. Figyeljen a címre. Árjegyzéket ingyen küld. 2097

Gyümölcsfák,

vadásmetékek, fajtiszták, leszállított árban kaphatók. Rind Mihálynál, Csantavir. Árjegyzék ingyen. 1984

Az „A“ betű után következnek a „BÉ“ Minden kavét előz a „KONZUM“ HAVÉ Noviszád, Kr. Petra II. ul. 2. Telefon 40-08

SZEREZZEN BE EMASOR BIZTOSÍTÉKOT LÁMPÁIRA.

motorjára és rádiójára. Nincs többé rövidzárlat, nincs rövidzárlat okozta tűz, teljes biztonság a használatban. A világításnál és motoroknál nagyon gazdaságos áramfogyasztás. Vegye ki régi biztosítékait és tegye helyébe a mi EMASOR biztosítékainkat. EMASOR rádiókészülékének szelektivitást, tartósságot ad, eltávolítja a zavarokat. Eladóhelyek minden nagyobb helységben. Kérjen felvilágosítást és ajánlatot központi raktárunktól Nis, Obrenoviceva 3, vagy közvetlenül a gyári raktárunktól Industrija EMASOR, Zagreb, Palmoticeva 29/a I. em.

Reggeli Ujsag

Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50. Telefon: 21—37, éjjel 20—58. Felelős kiadó: Andreo Deksó

Preplata — Előfizetés: Egy óra 25.— dinár (kihordó útján 30 din.) Három óra 80.— dinár (kihordó útján 86 din.) Félévre 160.— dinár (kihordó útján 172 din.) (złazi svakodneвно — Megjelenik naponta. Post. čekovni račun — Postacsekk száma: Beograd, 59.754. Zagreb, 46.692

Nyomatott az Urania nyomdai műintézet és kiadóvállalat körforgógépén, felölös nyomdaveasztó: Frank József, Kralja Petra II. (Futoski put) 50.